

UNIVERZITA PALACKÉHO v OLOMOUCI

Filozofická fakulta

Katedra bohemistiky

**PRAVOPISNÉ A MORFOLOGICKÉ ADAPTACE PŘEJATÝCH
ANTROPONYM ZAKONČENÝCH NA [a], [á], [o], [ó], [u], [ú] (na
materiálu korpusu SYN2005, SYN2006PUB, SYN2009PUB, popř.
textů na morfeo.centrum.cz)**

Magisterská diplomová práce

Lukáš Chytil

Česká filologie

Vedoucí práce: **doc. PhDr. Božena Bednaříková, Dr.**

Olomouc 2010

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou diplomovou práci vypracoval samostatně a uvedl v ní veškerou literaturu a ostatní zdroje, které jsem použil.

Práci odevzdávám v rozsahu 108 969 znaků (včetně mezer a poznámek pod čarou).

V Olomouci dne

.....

Za cenné rady a připomínky při vypracování této diplomové práce děkuji doc. PhDr. Boženě Bednařikové, Ph.D.

Obsah

1	Úvod.....	7
2	Podstatná jména vlastní (propria).....	9
2.1	Typologizace vlastních jmen.....	9
2.2	Mluvnické rysy proprií.....	9
2.2.1	Rod vlastních jmen.....	10
2.2.2	Číslo vlastních jmen.....	10
3	Skloňování vlastních jmen.....	10
3.1	Základy skloňování antroponym.....	11
3.1.1	Maskulina zakončená na [a, á].....	11
3.1.3	Maskulina zakončená na [o, ó].....	15
3.1.4	Feminina zakončená ve na [o, ó].....	17
3.1.5	Maskulina zakončená na [u, ú].....	17
3.1.6	Feminina zakončená na [u, ú].....	18
3.1.7	Přechylování příjmení.....	19
4	Korpusy SYN2005, SYN2006PUB, SYN2009PUB.....	21
5	Vlastní výzkum.....	22
5.1	Maskulina.....	23
5.1.1	Alberto Moravia.....	23
5.1.2	Pierre Mauroy.....	24
5.1.3	Pierre Béregovoy.....	24
5.1.4	Stéphane Courtois.....	25
5.1.5	Gerald Asamoah.....	27
5.1.6	Janne Niinimaa.....	27
5.1.7	Federico García Lorca.....	28
5.1.8	Rainer Maria Rilke.....	31
5.1.9	Mahátma Gándhí.....	32
5.1.10	François Villon.....	34
5.1.11	Giovanni Boccaccio.....	36
5.1.12	Francisco Franco.....	38
5.1.13	Tycho Brahe.....	40
5.1.14	André Malraux.....	42
5.1.15	Jean-Jacques Rousseau.....	43
5.1.16	Mao Ce-tung.....	45
5.1.17	George Bernard Shaw.....	46
5.1.18	Danny DeVito.....	48
5.1.19	Pier Paolo Pasolini.....	49
5.1.20	Daniel Defoe.....	51
5.1.21	Edgar Allan Poe.....	52
5.1.22	Paulo Coelho.....	54
5.1.23	Hugh Jackman.....	56
5.1.24	Matthew Perry.....	57
5.1.25	Victor Hanesu.....	58
5.1.26	Džaváharlál Nehrú.....	59
5.2	Feminina.....	60
5.2.1	Jessica Alba.....	60
5.2.2	Sarah Connor.....	62

5.2.3	Sophia Loren	64
5.2.4	Julia Stiles	66
5.2.5	Oprah Winfrey.....	67
5.2.6	Nausikaa	69
5.2.7	Dorothea Lange	70
5.2.8	Alicia Keys	71
5.2.9	Maria Curie-Skłodowska.....	73
5.2.10	Conchita Martínez	75
5.2.11	Simone de Beauvoir	76
5.2.12	Yoko Ono	77
5.2.13	Kalypso.....	78
5.2.14	Maria Kirilenko	79
5.2.15	Sue Townsend	80
5.2.16	Audrey Tautou.....	80
5.2.17	Drew Barrymore.....	81
6	Závěr.....	83
7	Anotace.....	85
8	Seznam literatury.....	86

1 Úvod

S cizími vlastními jmény se dostáváme do kontaktu dennodenně. Psaní některých z nich nám nečiní žádné problémy, u jiných je nalezení a použití správných tvarů mnohdy složité i pro jazykové profesionály. Je proto až s podivem, že problematice cizích vlastních jmen se při výuce nevěnuje více pozornosti. Této situaci nepomáhá ani fakt, že cizími proprii se mluvnické češtiny a jazykové příručky zabírají spíše okrajově.

Tato magisterská diplomová práce si klade za cíl sledovat pravopisné a morfologické adaptace cizích antroponym zakončených ve výslovnosti na [a, á, o, ó, u, ú]. Budeme pozorovat, zda a jak se takováto vlastní jména začleňují do deklinačního systému českého jazyka. Vybereme 26 maskulin a 17 feminin (zvolíme jména několika typů: a)rodné jméno a příjmení, b)jméno obsahující člen či podobný výraz, c)zdvojené jméno se spojovníkem, d)víceslovné příjmení). Při výběru se nebudeme omezovat na jediný jazyk.

Podklady pro práci budou tvořit data získaná z korpusů SYN2005, SYN2006PUB a SYN2009PUB. Pro zpřesnění informací u některých jmen použijeme i internetový vyhledávač Morfeo.cz. U nalezených dokladů budeme sledovat, zda jsou v souladu s pravidly a doporučeními, která uvádějí akademická Mluvnice češtiny, Příruční mluvnické češtiny a především Internetová jazyková příručka.

Praktické části budou předcházet tři části teoretické. V první se seznámíme s vlastními jmény obecně, uvedeme jejich kategorizaci podle akademické Mluvnice češtiny a vyložíme základní informace týkající se rodu a čísla vlastních jmen. Druhá část bude zaměřena na vyložení základů pravidel pro skloňování cizích antroponym zakončených ve výslovnosti na [a, á, o, ó, u, ú]. Zmíníme se také o přechylování takto zakončených ženských příjmení. Třetí a poslední praktická část bude věnována stručnému seznámení se s korpusy SYN2005, SYN2006PUB a SYN2009PUB.

Náš výzkum si v žádném případě nebude činit nárok na reprezentativnost. Nicméně velikost korpusů nám dovoluje myslet si, že získaná data ukáží tendence v současném úzu deklinace vybraných typů cizích antroponym.

2 Podstatná jména vlastní (propria)

Vlastní jména jsou jazykové prostředky, které označují konkrétní skutečnosti, jedince nebo jednotliviny a které je tak odlišují od ostatních jedinců a jednotlivin stejného druhu. Propria tak tedy jsou opakem podstatných jmen obecných, od kterých se odlišují identifikační funkcí.

2.1 Typologizace vlastních jmen

Vlastní jména se dělí podle povahy pojmenovávaných skutečností. V různých lingvistických pracích se můžeme setkat s různou klasifikací. Pro účel této diplomové práce postačí dělení, které nám nabízí Mluvnice češtiny¹:

antroponyma – rodná jména, příjmení, přezdívky, dále jména mytologických a pohádkových bytostí a jména rodinná, rodová, obyvatelská a národní (Petr, Pind'a, Herkules, Popelka, Němci)

toponyma – zeměpisná jména neživých přírodních objektů (Amerika, Boston, Morava)

chrématonyma – jména produktů lidské činnosti a institucí (Právo, Zabiják)

2.2 Mluvnické rysy proprií

Tím, že vlastní jména jsou převážně substantiva, používají k vyjádření vztahů pojmenovávaného objektu v podstatě stejné gramatické kategorie jako podstatná jména obecná. Na rozdíl od apelativ se však propria vyznačují specifickým využitím gramatického rodu a čísla.²

¹Mluvnice češtiny 2, s. 346.

²tamtéž, s. 346.

2.2.1 Rod vlastních jmen

Vlastní jména označující živé bytosti se vyskytují pouze v mužském životném a ženském mluvnickém rodě. To je dáno tím, že mluvnický rod těchto jmen se kryje s rodem přirozeným. Mluvnice češtiny uvádí příklad³: „*osobními jmény označujícími jedince mužského rodu se stala původní apelativa ženského nebo středního rodu, přešla k rodu mužskému a stala se životnými (ta hruška – pan Hruška).*“

2.2.2 Číslo vlastních jmen

Vlastní jména jako prostředky vyjádření jedinství a jedinečnosti se primárně vyskytují v jednotném čísle, jsou tedy singularia tantum.

V souvislosti s antroponymy se můžeme setkat s názvy celků, pro které je množné číslo základní formou. Jedná se o tzv. skupinová antroponyma. Patří mezi ně například rodová a obyvatelská jména.⁴

3 Skloňování vlastních jmen

Málokterá propria při začleňování do češtiny zůstávají nesklonná. Většina z nich podléhá morfologické adaptaci a přijímá flektivní pravidla českého jazyka. Kvůli zvláštnostem mluvnických rysů vlastních jmen se tendence omezovat hláskové alternace prosazuje více než u apelativ, a to proto, aby bylo identifikování základní podoby jmen snazší.⁵

Přiřazování k deklinačnímu vzoru se v první řadě děje podle výslovnostní podoby. Přihlíží se však také k podobě psané, a to opět zejména tam, kde to usnadní identifikaci původní podoby jména.

³ Mluvnice češtiny 2, s. 347.

⁴ tamtéž, s. 348-349.

⁵ tamtéž, s. 350.

3.1 Základy skloňování antroponym

Pozn. : Jako základ této kapitoly posloužila Internetová jazyková poradna Ústavu pro jazyk český Akademie věd⁶. Dále bylo přihlédnuto ke koncepci Mluvnice češtiny⁷, Příruční mluvnice češtiny⁸.

3.1.1 Maskulina zakončená na [a, ú]

3.1.1.1 Jména zakončená ve výslovnosti i v písmu na –a

Antroponyma zakončená ve vyslovované i psané podobě na –a se skloňují podle vzoru „*předseda*“ (*Mára* – 2.p. *Máry*). Pokud koncovému –a předchází měkká souhláska nebo *i/y*, ve druhém pádu je koncovka –*i* (*Maria* – 2.p. *Marii*).

Pozn. : Váhala uvádí u jmen zakončených na –*ia* možnost dvojího tvaru u druhého pádu (*Borgia* – 2.p. *Borgii/Borgie*).⁹

U neslovanských jmen zakončených na –*ca*, kde se –*c*- vyslovuje jako [k], je v druhém pádu –*y* a v psaném textu píšeme –*k*- (*Lorca* – 2.p. *Lorky*).

Pokud se psaná a vyslovovaná podoba liší, zvolíme koncovku podle grafické podoby (*Baroja* [barocha] – 2.p. *Baroji* [barochy], *Klimsza* [klimša] – 2.p. *Klimszy* [klimši]).

K orientálním jménům (neplatí u víceslabičných japonských jmen) se připojují koncovky podle vzoru „*pán*“ (*Ma* – 2.p. *Maa*).

⁶ Internetová jazyková příručka, <http://prirucka.ujc.cas.cz/?id=321>

⁷ Mluvnice češtiny 2, s. 357-366.

⁸ Příruční mluvnice češtiny, s. 271-277.

⁹ VÁHALA, František. Skloňování vlastních jmen osobních a místních. In: O češtině pro Čechy, s. 180.

3.1.1.2 Jména zakončená ve výslovnosti na [a] a v písmu na jiné samohláskové písmeno

Skloňování těchto antroponym je rozkolísané. V Mluvnici češtiny se uvádí, že u francouzských jmen zakončených v grafické podobě na *-oy* a vyslovované [oa] se obvykle k nominativnímu tvaru připojují koncovky vzoru „pán“. Při vyslovování se pak nominativní [-a] vypouští.¹⁰

Podle Internetové jazykové poradny se tento způsob v praxi nepoužívá. Jsou nabízeny dvě varianty skloňování, a to buď deklinace na základě zakončení v grafické formě podle vzoru „muž“ (*Leroy* – 2.p. *Leroje* [lero(a)je]), nebo na základě výslovnostní podoby podle vzoru „předseda“ (*Leroy* – 2.p. *Leroj* [lero(j)i]). Tato příjmení jsou obvykle neskloňována ve spojení s předložkou nebo skloňovaným rodným jménem.

3.1.1.3 Jména zakončená ve výslovnosti na [a] a v písmu na souhláskové písmeno

Ke jménům zakončeným v grafické podobě nejčastěji na *-d*, *-t*, *-s*, *-x*, *-h* se pádové koncovky nepřímých pádů přidávají za celé jméno. Skloňují se pak podle vzoru „muž“ nebo „pán“ podle zakončení na měkké nebo tvrdé písmeno. U francouzských jmen zakončených v nominativu na *-ois* nebo *-oix* se v nepřímých pádech vyslovuje koncová souhláska jako [z] (*Delacroix* [delakroa] – 2.p. *Delacroixe* [delakroaze], *Jeremiah* [džeremija] – 2.p. *Jeremiaha* [džeremiaha]).

3.1.1.4 Jména zakončená ve výslovnosti na [á]

Antroponyma zakončená na [á] se zpravidla skloňují připojováním pádových koncovek vzoru „pán“ k nominativnímu tvaru (*Jahjá* – 2.p. *Jahjáa*). U finských jmen typu *Kivimaa* nebo *Mirenmaa* lze volit deklinaci buď podle vzoru „pán“, anebo podle vzoru „předseda“ (*Kivimaa* – 2.p. *Kivimáa/Kivimaaa/Kivimay*).

¹⁰ Mluvnice češtiny 2, s. 358.

3.1.2 *Feminina zakončená na [a, á]*

3.1.2.1 **Jména, ve kterých koncovému –a předchází ve výslovnosti tvrdá nebo obojetná souhláska**

Ženská cizí jména zakončená ve výslovnosti i písmu stejně se skloňují podle vzoru „žena“. U jmen, ve kterých je mezi tvrdé souhláskové písmeno a koncové –a vloženo němé *h*, se ve třetím a šestém pádu jednotného čísla němé *h* vypouští (*Martha* – 3.p. *Martě*).

Problematická jsou jména v písmu zakončená na –a po psaném *c* vyslovované jako [ka]. V nepřímých pádech se kromě třetího a šestého pádu jednotného čísla mění písmeno *c* v *k*. Pro snadnější odvoditelnost základního tvaru ovšem lze ponechat písmeno *c*. Zvolení jednoho či druhého typu zápisu závisí na situaci a typu textu (*Veronica* – 4.p. *Veronicu/Veroniku*). Podobně si lze vybrat u jmen se dvěma *c* a koncovkou –a. (*Rebecca/Rebeka* – 2.p. *Rebecy/Rebky*).

Problémovou skupinu tvoří některá anglosaská jména hebrejského původu zakončená na nevyslovované –*h*. Tato jména kolísají mezi nesklonností a způsobem deklinace podle vzoru „žena“. Pokud se tato jména rozhodneme skloňovat, koncové –*h* se v nepřímých pádech vypouští a jméno se chová stejně, jako by bylo zakončené na –a. (*Deborah* – 2.p. *Deborah/Debory*).

3.1.2.2 **Jména, ve kterých koncovému –a předchází ve výslovnosti měkká souhláska**

Jména tohoto typu se skloňují podle vzoru „žena“. Výjimkou jsou jména zakončená v písmu na –*ia*. Ve druhém pádu se užívá koncovky –*i*. Ve třetím a šestém pádu skloňování kolísá mezi vzory „žena“ a „růže“ (*Zoja* – 3.p. *Zoji/Zoje*).

U jmen, v nichž koncovce –a předchází v písmu tvrdá souhláska, která se vyslovuje měkce, se doporučuje ve druhém pádu zachovat po tvrdé souhlásce koncovka –*y* (*Natasha* [nataša] – *Natashy*).

Jména zakončená v písmu na *-ia* a ve výslovnosti na [ija] se mimo první pád skloňují podle vzoru „*růže*“ (*Sofia* – 2.p. *Sofie*). Příčinou je analogie se jmény se zakončením na *-ie* (*Sofie*). Objevují se však i tvary podle vzoru „*žena*“, a to především u jmen, která nemají analogické podoby zakončené na *-ie*.

Podle vzoru „*žena*“ se skloňují jména zakončená na *-ia*, která se však vyslovují [ča], [dža], [ša], [d'a], [t'a], [ňa] (*Georgia* [džordža] – *Georgii* [džordži]). Skloňování některých jmen tohoto typu může ovšem kolísat, stejně jako výslovnost. Vyslovujeme-li jméno jako [džordža], skloňujeme podle vzoru „*žena*“. Vyslovujeme-li však [džordžija], měli bychom volit deklinaci podle vzoru „*růže*“.

Předchází-li koncové hlásky *-ia* samohláska, skloňujeme jména podle vzoru „*žena*“ (*Maya* [maja] – *Mayi* [maji]). Stejně tak se skloňují dvojslabičná jména typu *Lia*, *Ria*. Pouze ve třetím a šestém pádu lze deklinovat podle vzoru „*růže*“ (*Ria* – 3.p. *Rii/Rie*).

Deklinace jmen typu *Medeia*, *Cassiopeia* kolísají mezi vzory „*žena*“ a „*růže*“. Toto kolísání je způsobeno existencí variant typu *Medea*, *Cassiopea*.

Kolísání v deklinaci se vyskytuje i u skupiny jmen zakončených ve výslovnosti na [ija]. Jména, která mají dlouhé *-i-* v písmu i ve výslovnosti, se skloňují zpravidla podle vzoru „*žena*“ s možnými dubleta podle vzoru „*růže*“ ve třetím a šestém pádu. Jména, u kterých je dlouhé *-i-* ve výslovnosti, ale krátké *-i-* v písmu, kolísají ve skloňování mezi vzory „*žena*“ a „*růže*“.

3.1.2.3 Jména ve výslovnosti zakončená na [ea], [ua], [oa]

Jména zakončená na [ua] se skloňují podle vzoru „*žena*“, pouze ve třetím a šestém pádu se vyskytuje koncovka *-i* podle vzoru „*růže*“.

Jména zakončená na [ea] kolísají mezi vzorem „*žena*“ a podvzorem „*idea*“, a tak ve druhém, třetím a šestém pádu mají dubletní tvary (*Galatea* – 2.p. *Galateji/Galatey/Galate je*, 3. a 6.p. *Galateji/Galatei/Galatee*).

Dvoslabičná jména zakončená na [ea] se skloňují podle vzoru „žena“. Ve třetím a šestém pádu se objevují dubletní tvary podle vzoru „žena“ a „růže“ (*Rea* – 3. a 6.p. *Rei/Ree*).

3.1.2.4 Jména zakončená ve výslovnosti na [á]

U jmen zakončených v písmu na *-aa* a ve výslovnosti na [á] se v nepřímých pádech odtrhne koncové *-a* a nahradí se koncovkami vzoru „žena“ (*Nausikaa* – 2.p. *Nausikay*).

Jména končící v písmu i výslovnosti na [-á] skloňujeme tak, jako by byla zakončená na krátkou samohlásku, tedy podle vzoru „žena“ (*Gangá* – 2.p. *Gangy*) nebo „růže“ (*Hestiá* – 2.p. *Hestie*). Pro snazší rozpoznání základního tvaru lze ponechat tato jména nesklonná.

3.1.3 Maskulina zakončená na [o, ó]

3.1.3.1 Jména zakončená v písmu i ve výslovnosti na [o]

Pokud je jméno zakončené v písmu i ve výslovnosti na *-o*, skloňuje se podle vzoru „pán“. Při deklinaci se v nepřímých pádech koncové *-o* odsouvá. Výjimkou je pátý pád, který je totožný s pádem prvním (*Marko* – 2.p. *Marka*). V případě, že koncovému *-o* předchází skupina dvou a více souhlásek nebo je jméno jednoslabičné, lze v nepřímých pádech koncové *-o* ponechat. Děje se tak například u některých skandinávských nebo orientálních jmen.

Zvláštním skloňováním se vyznačují jména *Oto/Otto* a *Ivo*. Jméno *Oto/Otto* lze skloňovat podle vzoru „předseda“ i podle vzoru „pán“. Druhý způsob se v praxi ovšem neužívá. Jméno *Ivo* se primárně skloňuje podle vzoru „pán“. Tvar *Iva* má ovšem varianty i podle vzoru „předseda“ (*Ivo* – 2.p. *Iva/Ivy*).

U jména *Mao* se podle tradice koncové *-o* v nepřímých pádech odsouvá. U ostatních orientálních jmen připojujeme koncovky obvykle až za celé jméno (*Mao* – 2.p. *Maa*, *Wo* – 2.p. *Woa*).

Kolísání v nepřímých pádech se vyskytuje u jmen zakončených na *-(c)co*. Vedle podob s *c* je možné užívat i podoby s *k* (*Franco* – 2.p. *Franca/Franka*). Akademická Mluvnice češtiny o této možnosti nehovoří.

3.1.3.2 Antická jména

Specifický způsob deklinace je třeba dodržovat u jmen antických. V nepřímých pádech se skloňují podle vzoru „*pán*“, avšak nejdříve je potřeba rozšířit základ slova o kmenový formant *-on-* (*Nero* – 2.p. *Nerona*). Skloňování některých antických jmen může kolísat (*Tycho* – 2.p. *Tychona/Tycha*).

3.1.3.3 Jména zakončená ve výslovnosti na [o], ale v písmu na souhláskové písmeno

Jména této skupiny skloňujeme podle vzoru „*pán*“ nebo „*muž*“. Koncovky se však přidávají až za celé jméno (*Garros* [garo] – 2.p. *Garrosse* [garose], *Girardot* [žirardo] – 2.p. *Girardota* [žirardota]). Dvojím způsobem můžeme skloňovat francouzská jména zakončená na *-aux*. Prvním způsobem je deklinace podle vzoru „*pán*“. Pádové koncovky se připojují za celé jméno, ve výslovnosti se však koncová souhláska vypouští (*Carpeaux* [karpol/-ó] – 2.p. *Carpeauxa* [karpoa/-óa]). Jako druhý způsob lze užít skloňování, kdy se v nepřímých pádech koncová souhláska ve výslovnosti nevypouští (*Marivaux* [maryvó] – 2.p. *Marivauxe* [maryvóze]).

3.1.3.4 Jména zakončená ve výslovnosti na [ó]

Jména zakončená ve výslovnosti na [ó] se skloňují podle vzoru „*pán*“. Pádové koncovky se pak přidávají za celé jméno (*Vandelloo* [fandeló] – 2.p. *Vandelloo* [fandelóa]). Podobně se deklinují i francouzská jména s dubletní výslovností [o/ó] (*Rousseau* [ruso/rusó] – 2.p. *Rousseaua* [rusóa]). Stejně tak se skloňují i jména

zakončená v písmu na souhlásku až na to, že ta se ve výslovnosti vypouští (*Waugh* [vó] – 2.p. *Waugha* [vóa], 5.p. *Waughu* [vó], *Law* [ló] – 2.p. *Lawa* [lóva], 5.p. *Lawa* [ló]). Odlišnost je u německých jmen zakončených na *-ow*. Ta v nepřímých pádech zachovávají souhlásku *i* ve výslovnosti (*Bülow* [biló] – 2.p. *Bülowa* [bilova]).

3.1.4 Feminina zakončená ve na [o, ó]

Tato jména se skloňují podle vzoru „žena“, lze s nimi ovšem zacházet i jako se jmény nesklonnými (*Hanako* – 2.p. *Hanaky/Hanako*).

Antická jména zakončená v písmu na *-ó* se chovají stejně jako výše popsaná skupina. Buď je lze skloňovat podle vzoru „žena“, anebo mohou zůstat nesklonná. Specifické deklinace podléhají latinská jména zakončená v písmu na *-o*. Při jejich skloňování se kmen rozšiřuje o *-n-* a poté se připojuje koncovka podle vzoru „žena“ (*Dido* – 2.p. *Dinony/Dido*). I tato jména mohou zůstat nesklonná.

3.1.5 Maskulina zakončená na [u, ú]

3.1.5.1 Jména zakončená ve výslovnosti i v písmu na –u

Je-li jméno zakončeno na [u], koncovky podle vzoru „pán“ se přidávají za celé jméno (*Mobutu* – 2.p. *Mobutua*). Výjimku tvoří skupina jmen rumunských a novořeckých, případně albánských, ve kterých koncovému *-u* předchází samohláska. Při deklinaci se v nepřímých pádech koncové *-u* odtrhává (*Moiceanu* – 2.p. *Moiceana*). Přípustné je koncové *-u* ponechat, a to v případě, že z tvaru jména nelze poznat, spadá-li do této skupiny (*Spiru* – 2.p. *Spirua*).

3.1.5.2 Jména zakončená ve výslovnosti na [u] a v písmu na jiné písmeno nebo skupinu písmen

Pádové koncovky podle vzoru „pán“ se připojují za celé jméno. Pokud jméno končí v písmu na souhlásku, tak se v nepřímých pádech ve výslovnosti vypouští (*Poe* – 2.p. *Poea* [poua], *Marlow* [márlou] – 2.p. *Marlowa* [márloua]). Specifickou skupinu tvoří portugalská jména zakončená v písmu na –o. U těchto jmen se –o v nepřímých pádech vypouští (*Amado* [amadu] – 2.p. *Amada* [amada]). Další výjimkou jsou francouzská jména typu *Jaloux* [žalu], u kterých jsou přípustné jak tvary vycházející z psané podoby, tak i tvary vycházející z podoby artikulované (*Jaloux* [žalu] – 2. a 4.p. *Jalouxa* [žalua]/*Jalouxe* [žaluze], 3. a 6.p. *Jalouxovi* [žaluovi/žaluzovi], 5.p. *Jalouxi* [žaluzi/žalu], 7.p. *Jalouxem* [žaluem/žaluzem]).

3.1.5.3 Jména zakončená ve výslovnosti na [ú] a v písmu na –ú, -ů

U jmen typu *Hehrú*, *Šunsú* se koncovky podle vzoru „pán“ připojují za celé jméno (*Nehrú* – 2.p. *Nehrúa*).

3.1.5.4 Jména zakončená ve výslovnosti na [ú] a v písmu na jiné písmeno nebo skupinu písmen

Pádové koncovky podle vzoru „pán“ se připojují za celé jméno. Pokud je jméno zakončeno v písmu na souhlásku, ta se v nepřímých pádech vypouští (*Roux* [rú] – 2.p. *Rouxa* [rúa]). Je-li jméno zakončeno na –oo, ve třetím a šestém pádu se před koncovkou –ovi jedno o vypouští (*Boo* [bú] – 3. a 6.p. *Boovi* [búovi]).

3.1.6 Feminina zakončená na [u, ú]

Tato jména jsou nesklonná (*Sue* [sú] – 2.p. *Sue* [sú]).

3.1.7 Přechylování příjmení

Přechylování příjmení, tedy „odvozování ženských podob příjmení z příjmení mužských“¹¹, je nedílnou součástí jazykového systému češtiny. Děje se tak nejčastěji přidáním sufixu *-ov(á)* k tvaru prvního pádu mužského příjmení. I když přechylování cizích příjmení v běžné komunikaci není povinné, je výhodné, protože formálním vyjádřením protikladu mezi mužským a ženským rodem se vyhýbáme mnoha nedorozuměním (v oficiálních dokumentech právní povahy je situace jiná¹²).

3.1.7.1 Přechylování příjmení cizího původu zakončených ve výslovnosti na [-a, -á]

Je-li příjmení zakončeno ve výslovnosti na [a], koncová samohláska odpadá a přípona *-ov(á)* se připojuje k základu (*Moravia* [moravija] – *Moraviová*).

U neslovanských příjmení typu *Lorca* dáváme u přechýlených podob přednost zachování psaného *c*. Příponu *-ov(á)* připojujeme buď k základu, anebo plně podobě mužského jména (*Lorca* – *Lorcová*, *Lorcaová*).¹³ Pokud je neslovanské příjmení zakončené ve výslovnosti na [a], kterému předchází samohláska, lze u ženského příjmení užít podoby nepřechýlené (*Kroa* – *Kroová* i *Kroa*). Nepřechýlené podoby ženského příjmení můžeme užít i u jmen zakončených ve výslovnosti na [á] (*Kivimaa* – *Kivimaaová*/*Kivimma*) i francouzských příjmení zakončených v písmu na *-oy* (*Leroy* – *Leroyová*/*Leroy*).

3.1.7.2 Přechylování příjmení cizího původu zakončených ve výslovnosti na [o, ó]

Při přechylování příjmení zakončených na *-o* koncovou samohlásku odsunujeme a příponu *-ová* připojujeme k tvarotvornému základu.

¹¹ Internetová jazyková příručka, <http://prirucka.ujc.cas.cz/?id=700>

¹² Srov. např. Knappová, M.: K jazykovým a právním aspektům přechylování příjmení v češtině. Naše řeč. 2003, roč. 86, s. 113-119.

¹³ Knappová, M.: Příjmení v současné češtině: jazyková příručka, s. 49.

Je-li příjmení zakončeno ve výslovnosti na [ó], sufix *-ová* se připojuje k plné podobě mužského příjmení. Pokud je příjmení zakončeno v písmu na *-óo*, při tvorbě přechýlené podoby se jedno *o* vypouští. U tohoto typu jmen lze užít i podoby nepřechýlené (*Szabo – Szabóová/Szabo, Króo – Króová/Króo*)¹⁴.

U francouzských příjmení zakončených v písmu na *-(e)au*, anglických příjmení končící v písmu na souhláskové písmeno a německých příjmení zakončených na *-ow* se přechýlené protějšky tvoří od celých podob mužských příjmení. Možné je i použití nepřechýlené podoby.

3.1.7.3 Přechylování příjmení cizího původu zakončených ve výslovnosti na [u, ú]

Sufix *-ová* se u jmen zakončených ve výslovnosti na [u, ú] připojuje za celé mužské jméno. Výjimkou jsou rumunská příjmení, u kterých se nejprve odsune koncové *u* a přípona *-ová* se připojí k základu (*Ionescu – Ionescová*)¹⁵.

¹⁴ KNAPPOVÁ, M. Příjmení v současné češtině : jazyková příručka. s. 51.

¹⁵ KNAPPOVÁ, M. Přechylování příjmení v češtině (Pravidla a systematický přehled). *Naše řeč*. 1979, roč. 62, s. 233.

4 Korpusy SYN2005, SYN2006PUB, SYN2009PUB

Stomilionový korpus SYN2005 je synchronní reprezentativní korpus současné psané češtiny. Korpus je opatřen morfologickými značkami a je lemmatizován. Složení korpusu SYN2005 podle typu textů je následující: beletrie – 15%, odborná literatura – 25%, publicistika 60%. Publicistické texty jsou z let 2000 až 2004, každý rok má stejné zastoupení.

Korpus SYN2006PUB je synchronní korpus psané publicistiky, který obsahuje 300 milionů slov. Do korpusu byly zahrnuty pouze publicistické texty, a to ty, které vznikly mezi listopadem 1989 a rokem 2004. Bohužel zastoupení textů z jednotlivých let je značně nevyvážené, a proto si nemůže činit nárok na reprezentativnost, což i sami autoři potvrzují¹⁶. I korpus SYN2006PUB je lemmatizován a opatřen morfologickými značkami.

Nejnovější korpus v rámci projektu Český národní korpus je SYN2009PUB o velikosti 700 milionů slov. Tento publicistický korpus obsahuje texty z let 1995 až 2007. Žádný z textů z SYN2009PUB nebyl již dříve zahrnut do korpusu SYN2006PUB. SYN2009PUB je lemmatizován a označován, lemmatizace byla však oproti dřívějším korpusům vylepšena. Ani tento nelze brát za reprezentativní.

Pozn. : Více o korpusové lingvistice, značkování korpusů a Českém národním korpusu v mé bakalářské práci¹⁷.

¹⁶ ČERMÁK, František, et al. Český národní korpus [online].

¹⁷ CHYTIL, Lukáš. Obouvidová slovesa v ČNK [netištěná diplomová práce], s. 22-33.

5 Vlastní výzkum

Vlastní výzkum je rozdělen do dvou částí. V první se zaměříme na maskulina zakončená ve výslovnosti na [a, á, o, ó, u, ú], v druhé na feminina. Nejprve uvedeme tabulku/y s daty, která jsme získali z korpusů a z internetového vyhledávače. Poté budeme jednotlivé nalezené podoby hodnotit z hlediska toho, zda jsou utvořeny podle pravidel, která uvádějí mluvnické a jazykové příručky. Všímat si budeme jak pravopisné, tak morfologické stránky.

Výběr antroponym byl proveden tak, aby v našem výzkumu byly zastoupeny všechny typy přejatých antroponym podle teoretické části. Jména jsme vybírali z internetu.

Při vyhledávání jmen v korpusech jsme narazili na nedostatečnou lemmatizaci. Proto jsme u mnohých antroponym nemohli použít dotaz typu: ([lemma="Edgar"] [lemma="Allan"] [lemma="Poe"]). Ve většině případech bylo nutné zadávat dotazy typu: ([word="Ed.*"] [word="Al.*"] [word="Po.*"]) či ([word="Fed.*"] [word="Gar.*"] [word="Lor[ck].*"]). Takto jsme byli schopni nalézt i tvary, u kterých došlo k překlepům. Omezení jsme pocítili i u vyhledávání v internetovém vyhledávači Morfeo.cz. Morfeo.cz není primárně určen k získávání jazykových informací, nemůžeme v něm třídit data, zjišťovat kolokace a počítat frekvence tak snadno jako v případě Bonita. Proto pokud jsme našli větší počet výskytů jedné podoby, například *Hugha Jackmana*, nerozlišovali jsme, ke kterému pádu tvar přesně patří, ale podle pádových koncovek jsme usoudili, že jde o genitiv nebo akuzativ a zařadili jsme ho do společné kategorie G/A. Jsme si vědomi toho, že tento tvar se mohl objevit i v jiném pádě, ale pokud k tomu došlo, jednalo se s největší pravděpodobností o mýlku a ne o tendenci. V internetovém vyhledávači Morfeo.cz jsme zadávali dotazy typu: ! LANG="cs" "Jessiku Albaovou" nebo ! LANG="cs" "Paulu Coelho".

5.1 Maskulina

5.1.1 Alberto Moravia

Pokud je jméno zakončené ve výslovnosti i v písmu na [o], skloňuje se podle vzoru „pán“, koncové –o se v nepřímých pádech odsouvá. U jmen zakončených ve výslovnosti i v písmu na [a] volíme deklinaci podle vzoru „předseda“. Předchází-li koncovému –a vyslovovaná měkká souhláska, v genitivu píšeme –i.

Přehled výskytů tvarů jména *Alberto Moravia* v korpusech SYN2005, SYN2006PUB a SYN2009PUB a v internetovém vyhledávači Morfeo.cz:

	Alberto Moravia	SYN2005	SYN2006PUB	SYN2009PUB	Morfeo.cz
nominativ	Alberto Moravia	4	22	15	1041
genitiv	Alberta Moravii	3	19	11	83
	Alberta Moravia	0	2	0	9
dativ	Albertu Moraviovi	0	0	0	5
akuzativ	Alberta Moraviu	0	2	0	5
lokál	Albertu Moraviovi	0	1	0	0
instrumentál	Albertem Moraviou	0	1	2	5

tabulka č. 1

V nominativu jsme našli pouze ortograficky správnou podobu jména *Alberto Moravia* (1082). V genitivu byly zaznamenány dvě podoby jména: *Alberta Moravii* (116) a *Alberta Moravia* (11). Za náležitou podobu lze považovat pouze první tvar *Alberta Moravii*. U tvaru *Alberta Moravia* je užito nesprávné podoby příjmení. Pravděpodobně je tohoto tvaru užito analogicky podle tvaru rodného jména. V ostatních pádech jsme pozorovali jen korektní tvary, které odpovídají kodifikačním normám.

Z nalezených výsledků je patrné, že jméno *Alberto Moravia* nečiní pisatelům českých textů problémy.

5.1.2 *Pierre Mauroy*

Přehled výskytů tvarů jména *Pierre Mauroy* v korpusech SYN2005, SYN2006PUB a SYN2009PUB a v internetovém vyhledávači Morfeo.cz:

	Pierre Mauroy	SYN2005	SYN2006PUB	SYN2009PUB	Morfeo.cz
nominativ	Pierre Mauroy	0	28	10	6
genitiv	Pierra Mauroye	0	3	4	1
	Pierrea Mauroye	0	1	0	0
dativ	Pierru Mauroyovi	0	1	0	0
akuzativ	Pierra Mauroye	0	1	2	0
instrumentál	Pierrem Mauroyem	0	1	0	0

tabulka č. 2

Jméno *Pierre* je zakončeno na nevyslovovanou samohlásku *-e*. Při deklinaci se toto *e* odsouvá a ke zbytku jména se připojují pádové koncovky podle vzoru „*pán*“. Francouzské příjmení *Mauroy* zakončené ve výslovnosti na [a] spadá do kategorie jmen, u kterých by podle mluvnic a jazykových příruček měla deklinace kolísat¹⁸.

Z nalezených dokladů je patrné, že deklinace jména *Pierre Mauroy* nekolísá. Příjmení *Mauroy* je striktně skloňováno podle vzoru „*muž*“. Tvary, které by vznikly podle vzoru „*pán*“ nebo „*předseda*“, nebyly nalezeny. Taktéž jsme nezaznamenali případ, kdy by příjmení zůstalo nesklonné. I přesto, že počet nálezů není nikterak veliký, lze soudit, že jméno *Mauroy* je plně začleněné do českého deklinačního systému a nečiní pisatelům problémy. Deklinačním pravidlům neodpovídal pouze tvar *Pierrea Mauroye*. Vzhledem k tomu, že tento tvar byl nalezen jen v jednom případě, soudíme, že se jedná o překlep.

5.1.3 *Pierre Béregovoy*

Jako další příjmení bylo vybráno vlastní jméno *Béregovoy*, které patří ke stejnému typu jako předešlé jméno *Mauroy*.

¹⁸ Internetová jazyková příručka, <http://prirucka.ujc.cas.cz/?id=321>

Přehled výskytů tvarů jména *Pierre Bérégovoy* v korpusech SYN2005, SYN2006PUB a SYN2009PUB a v internetovém vyhledávači Morfeo.cz:

	Pierre Bérégovoy	SYN2005	SYN2006PUB	SYN2009PUB	Morfeo.cz
nominativ	Pierre Bérégovoy	1	48	4	6
	Pierre Beregovoy	0	3	1	0
genitiv	Pierra Bérégovoye	1	0	0	2
	Pierra Bérégovoya	1	0	0	0
	Pierra Beregovoye	1	0	0	0
dativ	Pierru Beregovoyovi	1	0	0	0
akuzativ	Pierra Bérégovoye	0	0	2	0
instrumentál	Pierrem Bérégovoyem	0	8	1	1

tabulka č. 3

V nominativu registrujeme dva tvary: *Pierre Bérégovoy* a *Pierre Beregovoy*. Správný je pouze první z nich. V případě tvaru *Pierre Beregovoy* došlo k vypuštění diakritických znamének nad písmeny *e*.

Genitiv je reprezentován třemi podobami. Za náležitou lze považovat první dvě: *Pierra Bérégovoye* a *Pierra Bérégovoya*. U první podoby je zvoleno skloňování příjmení podle vzoru „muž“¹⁹. Tvar *Bérégovoya* byl utvořen deklinací podle vzoru „pán“. Třetí podoba, tzn. *Pierra Beregovoye*, vykazuje obdobné ortografické chyby jako tvar nominativu.

V dativu opět registrujeme ortograficky nesprávnou podobu jména: *Pierru Beregovoyovi*. Podoby nalezené v akuzativu a instrumentálu jsou náležité.

5.1.4 *Stéphane Courtois*

Přehled výskytů tvarů jména *Stéphane Courtois* v korpusech SYN2005, SYN2006PUB a SYN2009PUB:

	Stéphane Courtois	SYN2005	SYN2006PUB	SYN2009PUB
nominativ	Stéphane Courtois	0	13	20
	Stéphan Courtois	0	4	0

¹⁹ Internetová jazyková příručka, <http://prirucka.ujc.cas.cz/?id=321>

	Stephan Courtois	0	3	1
	Stéphhan Courtois	0	1	0
	Stephane Courtois	0	0	2
genitiv	Stéphhana Courtoise	0	5	4
	Stephana Courtoise	0	2	0
	Stéphhanea Courtoise	0	0	1
akuzativ	Stéphhana Courtoise	0	1	0
instrumentál	Stéphhanem Courtoisem	0	3	2
	Stephanem Courtoisem	0	1	0
	Stéphhane Courtoisem	0	0	1

tabulka č. 4

Francouzské jméno *Courtois* se skloňuje podle vzoru „muž“. Pádové koncovky se připojují za celé jméno. Z nalezených dokladů je vidět, že deklinace tohoto příjmení nekolísá, pisatelé nevolí ani nesklonné tvary.

Problémy se vyskytují u rodného jména *Stéphane*, které se skloňuje podle vzoru „pán“, jehož koncovky jsou ke jménu připojovány po odtržení koncového *-e*. V nominativu bylo nalezeno pět forem tohoto rodného jména. Za jedinou správnou považujeme formu *Stéphane*. Dále byly nalezeny tvary, které neodpovídají ortografické normě, tzn. *Stephane*, *Stéphhan* a *Stéphhan*. V podobě *Stephane* chybí diakritické znaménko nad *e*, v podobě *Stéphhan* bylo vypuštěno koncové *-e*. U formy *Stéphhan* shledáváme kombinaci obou chyb. V korpusu SYN2006PUB byla pak ještě nalezena forma *Stéphhane*, u které usuzujeme, že se jedná o překlep.

Deklinace podle vzoru „pán“ je až na jeden výskyt tvaru *Stéphhanea* dodržována i v genitivu a akuzativu. Opět jsme registrovali formu, u které nebyla dodržena kvantita: *Stephana*.

V instrumentálu byly zaznamenány tvary *Stéphhanem*, *Stephanem* a nesklonný tvar *Stéphhane*.

5.1.5 *Gerald Asamoah*

Přehled výskytů tvarů jména *Gerald Asamoah* v korpusech SYN2005, SYN2006PUB a SYN2009PUB a v internetovém vyhledávači Morfeo.cz:

	Gerald Asamoah	SYN2005	SYN2006PUB	SYN2009PUB	Morfeo.cz
nominativ	Gerald Asamoah	1	2	15	30
genitiv	Geralda Asamoaha	0	0	0	2
akuzativ	Geralda Asamoaha	0	0	5	2
instrumentál	Geraldem Asamoahem	1	0	1	0

tabulka č. 5

Rodné jméno *Gerald* se skloňuje podle vzoru „*pán*“, podle stejného vzoru se pak deklinuje i příjmení *Asamoah*.

Z nepříliš četných výskytů jména *Gerald Asamoah* v korpusech a na internetu lze vidět, že toto jméno se v psaných textech vyskytuje ve formách, které jsou zcela ve shodě s kodifikačními normami.

5.1.6 *Janne Niinimaa*

Přehled výskytů tvarů jména *Janne Niinimaa* v korpusech SYN2005, SYN2006PUB a SYN2009:

	Janne Niinimaa	SYN2005	SYN2006PUB	SYN2009PUB
nominativ	Janne Niinimaa	0	8	33
	Jane Niinimaa	0	0	2
	Janne Ninimaa	0	0	1
genitiv	Janneho Niinimaa	0	1	0
instrumentál	Jannem Niinimaa	0	0	1

tabulka č. 6

Jména typu *Janne* skloňujeme podle „*pán*“ nebo pomocí zájmených koncovek. Příjmení *Niinimaa* spadá do kategorie jmen, která můžeme deklinovat podle vzoru „*předseda*“, případně podle vzoru „*pán*“.

Nejfrekventovanějším tvarem je nominativní podoba *Janne Niinimaa* (41). Mimo to byly v prvním pádu nalezeny tvary *Jane Niinimaa* (2) a *Janne Ninimaa* (1). Správný je pouze první tvar. U podoby *Jane Niinimaa* identifikujeme chybné psaní rodného jména, u kterého byla vypuštěna souhláska. Tvar *Janne Ninimaa* musíme také označit jako nesprávný. Souhlásku byla tentokrát vypuštěna u příjmení.

Genitiv je reprezentován jediným tvarem: *Janneho Niinimaa*. U rodného jména se objevuje zájmenná deklinace, příjmení zůstává v nesklonném tvaru.

V instrumentálu byl nalezen pouze tvar *Jannem Niinimaa*. Rodné jméno podléhá deklinaci podle vzoru „pán“, příjmení je neskloňováno.

5.1.7 *Federico García Lorca*

Přehled výskytů tvarů jména *Federico García Lorca* v korpusech SYN2005, SYN2006PUB a SYN2009PUB:

	Federico García Lorca	SYN2005	SYN2006PUB	SYN2009PUB
nominativ	Federico García Lorca	11	25	39
	Federico Garcia Lorca	1	0	0
	Frederico Garcia Lorca	0	0	3
	Frederico García Lorca	0	0	2
genitiv	Federica Garcíi Lorcy	6	35	21
	Federica Garcíy Lorcy	1	1	0
	Federica Garcii Lorcy	1	8	14
	Frederica Garcia Lorcy	1	6	9
	Federica Garcíi Lorky	1	10	8
	Federika Garcíi Lorky	4	19	26
	Frederica Garcíi Lorky	1	0	1
	Federica Garcíi Lorci	1	0	1
	Federica García Lorcy	0	1	3
	Federika Garcii Lorky	0	2	0
	Frederika Garcii Lorky	0	1	0
	Frederica Garcia Lorky	0	1	0
	Frederika Garcii Lorky	0	1	0
	Fréderica Garcíi Lorcy	0	0	1
	Frederica Garcíi Lorcy	0	0	11
	Frederica Garcii Lorcy	0	0	3
	Federica Garcia Lorcy	0	0	4

	Federika Garcii Lorcy	0	0	1
	Frederica García Lorcy	0	0	1
	Federico García Lorcy	0	0	1
	Federica Garcii Lorky	0	0	2
	Federica García Lorky	0	0	1
	Federika Garcíy Lorky	0	0	1
	Frederika Garcíy Lorky	0	0	1
	Federica Garcia Lorci	0	0	1
dativ	Federicovi Garcíovi Lorcovi	1	0	0
	Federiku Garcíovi Lorkovi	1	1	0
akuzativ	Federika Garcíu Lorca	1	0	0
	Federika Garcíu Lorku	2	2	2
	Federica Garcíu Lorcú	0	1	1
	Federica Garcíu Lorca	0	0	1
instrumentál	Federikem Garcíou Lorkou	1	1	3
	Federicem Garcíou Lorkou	0	1	0
	Federicem Garcíou Lorcou	0	0	1

tabulka č. 7

Jméno *Federico* se skloňuje podle vzoru „pán“, koncové *-o* se odsouvá a je nahrazováno pádovými koncovkami. V nepřímých pádech lze souhlásku *c* nahradit souhláskou *k*. Příjmení *García* se deklinuje podle vzoru „předseda“. Jelikož koncovému *-a* předchází měkká souhláska *i*, v genitivu se užívá koncovka *-i*. Příjmení *Lorca* se taktéž skloňuje podle vzoru „předseda“, v nepřímých pádech lze psát *s c* nebo *s k*. Podle Internetové jazykové příručky je doporučeno u jmen, která obsahují dvě příjmení, deklinovat obě části. Vyloučeno ovšem není ani ponechat první část nesklonnou.²⁰

Při vyhledávání jména jsme narazili na variantní podobu jména *Federico*, a to *Frederico*. To může znamenat překlep nebo pokus o překlad jména (španělsky *Federico* – anglicky *Frederic/Frederick*, latinsky *Fredericus*). Nepodařilo se nám zjistit, zda sám autor v některých spisech nepoužil této varianty jména.

V nominativu se nejčastěji objevuje tvar *Federico García Lorca* (75). V jednom případě jsme zaznamenali tvar *Federico Garcia Lorca*. Tuto podobu považujeme za nesprávnou, ve jméně *Garcia* chybí diakritické znaménko nad *i*. Dále byly

²⁰ Internetová jazyková příručka, <http://prirucka.ujc.cas.cz/?id=326>

zjištěny tvary *Frederico García Lorca* (3) a *Frederico Garcia Lorca* (2). Ve druhém případě vidíme opět chybu v kvantitě.

Genetiv nám nabízí značné množství tvarů. Nejčastěji se vyskytovaly tvary *Federica Garcíi Lorcy* (62) a *Federika Garcíi Lorky* (49). Obě tyto podoby jsou správné a v souladu s kodifikačními normami. Za korektní lze považovat i tvar *Federica Garcíi Lorky* (19). Nalezeny byly i doklady, které jsou po deklinační stránce správné, ale ve kterých se objevují různé obměny jména *Frederico*, a to: *Federica Garcíi Lorky* (2), *Federika Garcíi Lorky* (1) a *Federica Garcíi Lorcy* (11). Ostatní registrované tvary vykazují různé nedostatky. Nejvíce se chybí v psaní druhého jména *García*. V podobách *Federica Garcíy Lorcy* (2), *Federika Garcíy Lorky* (1) a *Federika Garcíy Lorky* (1) pisatelé nerespektují pravidlo, podle kterého se u těchto jmen v genitivu po měkké samohlásce píše *i*. Další skupinu tvoří tvary , u kterých zůstalo příjmení *García* nedeklinováno. Jsou to tyto podoby: *Frederica Garcia Lorcy* (16), *Federica García Lorcy* (4), *Frederica Garcia Lorky* (1), *Federica Garcia Lorcy* (4), *Frederica García Lorcy* (1), *Federico García Lorcy* (1), *Federica García Lorky* (1) a *Federica Garcia Lorci* (1). U několika podob si můžeme všimnout chybějícího diakritického znaménka ve jméně *García*. U tvaru *Fréderica Garcíi Lorcy* (1) vidíme nadbytečné užití diakritického znaménka. Do poslední skupiny můžeme zařadit chybné podoby *Federica Garcíi Lorci* (2) a *Federica Garcia Lorci* (1). Zaznamenáno bylo užití nesprávné pádové koncovky.

Dativ je reprezentován dvěma tvary, a to *Federicovi Garcíovi Lorcovi* (1) a *Federiku Garcíovi Lorkovi* (2). U několikaslavných výrazů se koncovka *-ovi* zpravidla připojuje až k poslednímu členu nebo se koncovky *-ovi* a *-u* střídají²¹. Vzhledem k tomu považujeme nalezené doklady za nespisovné.

V akuzativu jsme kromě dvou podob, které jsou utvořeny podle kodifikačních pravidel, a to *Federika Garcíu Lorku* (6) a *Federica Garcíu Lorcu* (2), narazili na tvary *Federika Garcíu Lorca* (1) a *Federica Garcíu Lorca* (1), u kterých je příjmení *Lorca* chybně nedeklinováno.

²¹ Internetová jazyková příručka, <http://prirucka.ujc.cas.cz/?id=224>

Instrumentál je reprezentován tvary, které jsou v souladu s jazykovými příručkami.

5.1.8 Rainer Maria Rilke

Přehled výskytů tvarů jména *Rainer Maria Rilke* v korpusech SYN2005, SYN2006PUB a SYN2009PUB:

	Rainer Maria Rilke	SYN2005	SYN2006PUB	SYN2009PUB
nominativ	Rainer Maria Rilke	14	67	54
genitiv	Rainera Marii Rilka	7	21	7
	Rainera Marii Rilkeho	2	11	10
	Rainera Marie Rilka	0	1	0
	Rainera Marie Rilkeho	0	1	2
	Rainera Maria Rilkeho	0	2	3
	Rainera Mariy Rilkeho	0	0	1
	Rainera Maria Rilka	0	0	1
dativ	Raineru Marii Rilkevi	1	2	0
akuzativ	Rainera Mariu Rilkeho	1	1	0
	Rainer Maria Rilkeho	1	0	0
	Rainera Marii Rilka	0	1	0
	Rainera Mariu Rilka	0	1	0
	Rainera Maria Rilkeho	0	1	1
lokál	Raineru Mariovi Rilkem	0	1	0
	Raineru Mariovi Rilkevi	0	1	0
	Raineru Maria Rilkevi	0	0	1
	Raineru Marii Rilkevi	0	0	1
instrumentál	Rainerem Maria Rilkem	1	1	0
	Rainerem Mariou Rilkem	0	1	0
	Rainerem Mariem Rilkem	0	0	1

tabulka č. 8

V nominativu jsme zaznamenali jedinou podobu, a sice *Rainer Maria Rilke* (135). Tento tvar je ortograficky správný.

Genitiv je reprezentován sedmi formami. Za korektní považujeme dvě z nich: *Rainera Marii Rilka* (35) a *Rainera Marii Rilkeho* (23). První jména je tedy skloňováno podle vzoru „pán“, druhé rodné jméno podle vzoru „předseda“ a příjmení je deklinováno zájmeně nebo podle vzoru „pán“. Ostatní tvary

shledáváme chybnými. U tvarů *Rainera Marie Rilka* (1) a *Rainera Marie Rilkeho* (3) je druhé rodné jméno deklinováno podle nenáležitého vzoru. U *Rainera Maria Rilkeho* (5) a *Rainera Maria Rilka* (1) je druhé rodné jméno ponecháno nesklonné, k čemuž není důvod. V posledním registrované podobě, a to *Rainera Mariy Rilkeho* (1), je použita chybná koncovka.

Dativ je v našem průzkumu zastoupen jedinou podobou, a to *Raineru Marii Rilkovi* (4). Tuto formu označujeme za chybnou, druhé rodné jméno má nevhodný tvar.

V lokálu registrujeme čtyři podoby. Za náležité pokládáme dvě z nich: *Raineru Mariovi Rilkovi* (1) a *Raineru Mariovi Rilkem* (1). U podoby *Raineru Marii Rilkovi* (4) je zvolen nesprávný tvar rodného jména. Nenáležité ponechání rodného jména v nesklonné podobě bylo zaznamenáno u formy *Raineru Maria Rilkovi* (1).

Instrumentál je reprezentován třemi podobami, z nichž za korektní označujeme jedinou: *Rainerem Mariou Rilkem* (1). Ve tvarech *Rainerem Maria Rilkem* (2) a *Rainerem Mariem Rilkem* (1) opět nalézáme chybné tvary druhého rodného jména.

5.1.9 Mahátma Gándhí

Přehled výskytů tvarů jména *Mahátma Gándhí* v korpusech SYN2005, SYN2006PUB a SYN2009PUB:

	Mahátma Gándhí	SYN2005	SYN2006PUB	SYN2009PUB
nominativ	Mahátma Gándhí	13	29	22
	Mahátmá Gándhí	7	5	6
	Mahatma Gándhí	1	1	3
	Máhatmá Gándhí	0	2	7
	Mahatmá Gándhí	0	1	0
	Maháthma Gándhí	0	1	0
	Máhátmá Gándhí	0	1	0
	Mahátmá Gándí	0	0	1
	Mahatma Gandhi	0	0	2
	Mahátmo Gándhí	0	0	1

genitiv	Mahátmá Gandiho	1	0	0
	Mahátmy Gándhího	9	39	77
	Mahátmá Gándhího	2	4	4
	Mahatmá Gándhího	1	1	0
	Mahátma Gándhího	2	6	4
	Mahátmy Gándhího	0	3	1
	Máhatmy Gándhího	0	2	4
	Mahátma Gándhího	0	1	0
	Máhatmá Gándhího	0	1	3
	Mahátmy Gandhího	0	0	2
	Máhátmá Gándhího	0	0	1
	Mahátmi Gándhího	0	0	1
	dativ	Mahátmu Gándhímu	0	1
Máhátmá Gándhímu		0	1	0
Mahátmovi Gándhímu		0	1	2
Mahátma Gándhímu		0	0	1
akuzativ	Mahátmu Gándhího	1	2	8
	Máhatmá Gándhího	1	0	0
	Mahátma Gándhího	1	1	1
	Mahatmu Gandhi	0	0	1
lokál	Máhatmá Gándhím	0	0	1
instrumentál	Mahátmá Gándím	1	0	0
	Máhatmá Gándhím	1	0	0
	Mahátvou Gándhím	0	3	6
	Máhatvou Gándhím	0	1	0
	Mahátma Gándhím	0	0	1

tabulka č. 9

Nominativu jednoznačně dominuje forma *Mahátma Gándhí* (64). Zvýšený počet výskytů jsme zaznamenali u těchto tvarů: *Mahátmá Gándhí* (18), *Mahatma Gándhí* (5) a *Máhatmá Gándhí* (9). Ostatní podoby se vyskytovali pouze ojediněle. U forem *Mahátmo Gándhí* (1), *Mahátmá Gándí* (1) a *Maháthma Gándhí* (1) jsme našli pravopisné nedostatky, které se netýkaly kvantity samohlásek.

V genitivu registrujeme dva typy podob. V prvním případě zůstává rodné jméno nesklonné, v druhém je deklinováno podle vzoru „*předseda*“. Oba typy jsou v souladu s tím, co uvádí kodifikace. Nejfrekventovanější podoba je *Mahátmy Gándhího* (125). Za korektní lze považovat i tyto podoby: *Mahátmá Gándhího* (10), *Mahátma Gándhího* (12), *Máhatmy Gándhího* (6). Ostatní tvary se

vyskytovali s nízkou frekvencí. U některých z nich jsme zachytili ortografické vady.

Dativ je reprezentován čtyřmi podobami. Za náležité hodnotíme *Máhátmá Gándhímu* (1), *Mahátmovi Gándhímu* (3), *Mahátma Gándhí* (1). Rodné jméno je nesprávně otevřeno u tvaru *Mahátmu Gándhímu* (1).

Podoby registrované v akuzativu shledáváme za vhodné. Nejfrekventovanější je podoba *Mahátmu Gándhího* (11).

Lokál je reprezentován jediným tvarem, a to *Máhatmá Gándhím* (1). K tomuto tvaru nemáme výhrady.

I většinu tvarů zaregistrovaných v instrumentálu můžeme označit za korektní. Ortografická chyba se vyskytla v podobě *Mahátmá Gándím* (1).

5.1.10 François Villon²²

Přehled výskytů tvarů jména *François Villon* v korpusech SYN2005, SYN2006PUB a SYN2009PUB:

	François Villon	SYN2005	SYN2006PUB	SYN2009PUB
nominativ	François Villon	2	0	2
	Francois Villon	1	16	60
	François Villon	1	0	0
	Fran%ois Villon	0	1	0
	François Villon	0	1	3
	Francoise Villon	0	1	1
	Fransois Villon	0	0	1
	Francios Villon	0	0	1
	Francoais Villon	0	0	1
genitiv	Françoise Villona	5	0	0
	Francoise Villona	3	28	69
	Francoisse Vilona	0	3	1
	Francoais Villona	0	1	0
	Francoise Vilona	0	1	1
	Francois Villona	0	0	4

²² Srov. Loníková (2008) a Loníková (2010)

	Françoise Villona	0	0	2
	Francoise Villona	0	0	1
	Francise Villona	0	0	1
	Francoa Villona	0	0	1
dativ	Francoisu Villonovi	0	1	0
	Francois Villon	0	0	1
	Francois Villonovi	0	0	2
	Francoisi Villonovi	0	0	2
	Françoisu Villonovi	0	0	1
akuzativ	Françoise Villona	1	0	0
	Francoise Vilona	0	2	0
	Francoise Villona	0	2	7
lokál	Francoisi Villonovi	0	2	2
	Francois Villonovi	0	1	3
	Francoisovi Villonovi	0	0	6
	Francoisu Villonovi	0	0	4
	Françoisovi Villonovi	0	0	1
instrumentál	Francoisem Villonem	0	1	1
	Francois Villonem	0	1	1
	Francoise Villonem	0	0	1

tabulka č. 10

V originální podobě jména se objevuje písmeno *ç*, které se v české abecedě neobjevuje. Pravidla českého pravopisu²³ připouští nahrazení takového písmena písmenem s nejbližší zvukovou platností nebo příslušným písmenem bez rozlišovacího znaménka. Proto budeme považovat za správné jak podoby s *ç*, tak podoby s *c*, popřípadě s *s*.

V nominativu registrujeme devět podob. Za ortograficky správné považujeme tyto: *Françoise Villon* (4), *Francoise Villon* (77) a *Francois Villon* (1). Z tvarů *François Villon* (1), *François Villon* (1) a *François Villon* (4) je vidět, že písmeno *ç* dělá pisatelům problémy. U ostatních tvarů, a sice *Francoise Villon* (1), *Francois Villon* (1) a *Francois Villon* (1), jsme zaznamenali nesprávné tvary rodného jména.

Genitiv a akuzativ je reprezentován deseti formami. Podle kodifikačních zásad jsou korektní tři z nich, a to *Françoise Villona* (6), *Francoise Villona* (102) a *Francois Villona* (4). U podoby *Françoise Villona* (2) opět identifikujeme

²³ Pravidla českého pravopisu, s. 33.

problém s přepisem grafému ζ . U tvaru *Francoa Villona* (1) je rodné jméno utvořeno podle nenáležitého vzoru. U ostatních tvarů se opět setkáváme s vadnými podobami rodného jména. U tvaru *Francoise Vilona* (2) došlo k vynechání souhlásky v příjmení.

V dativu a lokálu považujeme za korektní tyto podoby: *Francois Villonovi* (5) a *Francoisi Villonovi* (6). U tvarů *Francoisu Villonovi* (5) a *Françoisu Villonovi* (1) není rodné jméno utvořené podle vzoru „muž“, ale chybně podle vzoru „pán“. Nevhodné užití sufixu *-ovi* jsme zaregistrovali u podoby *Francoisovi Villonovi* (6). Zaznamenán byl také tvar, kde zůstalo rodné jméno i příjmení nesklonné, a to *Francois Villon* (1). Tuto podobu nepovažujeme v nepřímém pádu za vhodnou. Za nevyhovující považujeme také formu *Fraçisovi Villonovi* (1).

Instrumentál je v našem výzkumu zastoupen třemi podobami. Za náležité považujeme tyto dvě: *Francois Villonem* (2) a *Francoisem Villonem* (2). Nevhodnou podobu rodného jména registrujeme u formy *Francoise Villonem* (1).

5.1.11 Giovanni Boccaccio

Přehled výskytů tvarů jména *Giovanni Boccaccio* v korpusech SYN2005, SYN2006PUB a SYN2009PUB:

	Giovanni Boccaccio	SYN2005	SYN2006PUB	SYN2009PUB
nominativ	Giovanni Boccaccio	3	7	15
	Giovanni Bocaccio	0	0	1
	Giovanni Bocaccia	0	0	1
genitiv	Giovanniho Boccaccia	0	6	5
	Giovanni Boccaccia	0	1	2
	Giovanni Bocaccia	0	0	1
	Giovanni Baccacia	0	0	1
	Giovanna Boccaccia	0	0	1
dativ	Giovannimu Boccacciovi	0	0	1

tabulka č. 11

Vzhledem k velkému množství dat, které jsme získali při excerpci materiálů z internetového vyhledávače Morfeo.cz, nebylo možné u některých tvarů rozlišit pád. Následující tabulka podává přehled výskytů tvarů ve vyhledávači Morfeo.cz:

	Giovanni Boccaccio	Morfeo.cz
N/V	Giovanni Boccaccio	935
	Giovanni Bocaccio	14
	Giovanni Boccacio	52
	Giovani Boccaccio	15
	Giovani Boccacio	4
G/A	Giovanni Boccaccia	12
	Giovanni Boccacia	3
	Giovani Boccaccia	2
	Giovanniho Boccaccia	63
	Giovanniho Boccacia	4
	Giovaniho Boccaccia	1
instrumentál	Giovanni Boccacciem	1

tabulka č. 12

Jména typu *Giovanni* se skloňují pomocí zájmenných koncovek²⁴. Jméno *Boccaccio* se podle Internetové jazykové příručky²⁵ deklinují podle vzoru „pán“. Koncové *-o* se odsunuje a pádové poncovky se připojují na konec jména.

Nominativ je reprezentován pěti podobami, z nichž je správná pouze jedna, a to *Giovanni Boccaccio* (960). Ostatní tvary vykazují ortografické nedostatky. Jsou to: *Giovanni Boccacio* (53), *Giovanni Bocaccio* (15), *Giovani Boccaccio* (15) a *Giovani Boccacio* (4). Ve všech tvarech došlo k vynechání jisté souhlásky.

V genitivu/akuzativu jsme objevili osm podob. Nejčastěji se vyskytoval tvar *Giovanniho Boccaccia* (74). Tato podoba je ortograficky správná, tvary jména i příjmení jsou utvořena v souladu s kodifikační normou. Dále jsme našli několik podob, u kterých byla jména vytvořena podle správných vzorů, ale které neodpovídaly ortografickým pravidlům. Patří mezi ně *Giovanniho Boccacia* (4) a *Giovaniho Boccaccia* (1). Další skupinu tvoří podoby, u nichž nebylo deklinováno rodné jméno. Jsou to tyto tvary: *Giovanni Boccaccia* (15), *Giovanni Boccacia* (4), *Giovanni Bocaccia* (1) a *Giovani Boccaccia* (2). U některých z nich se vyskytly pravopisné nedostatky. V jednom případě jsme registrovali tvar *Giovanna Boccaccia*. Tvary rodného jména byl pravděpodobně utvořen analogicky podle formy příjmení.

²⁴ Internetová jazyková příručka, <http://prirucka.ujc.cas.cz/?id=323>

²⁵ Internetová jazyková příručka, <http://prirucka.ujc.cas.cz/?id=324>

Dativ je reprezentován jediným tvarem, a sice *Giovanimu Boccacciovi* (1). Shledáváme ho jako správný. Jedinou podobu jsme našli také v instrumentálu. Tvar *Giovanni Boccacciem* (1) je vyhovující, forma rodného jména je neskloňována.

5.1.12 *Francisco Franco*

Přehled výskytů tvarů jména *Francisco Franco* v korpusech SYN2005, SYN2006PUB a SYN2009PUB:

	Francisco Franco	SYN2005	SYN2006PUB	SYN2009PUB
nominativ	Francisco Franco	3	16	30
	Francesco Franco	0	2	0
	Francisko Franko	0	0	1
	Francisko Franco	0	0	2
genitiv	Francisca Franka	1	0	4
	Franciska Franka	3	30	33
	Franceska Franka	1	0	0
	Francisca Franca	0	1	2
	Franciska Franca	0	0	1
	Franciscka Franka	0	0	1
dativ	Francisco Francovi	1	0	0
	Franciskovi Frankovi	0	1	0
instrumentál	Franciskem Frankem	0	0	3
	Franciscem Francem	0	0	2

tabulka č. 13

Vzhledem k velkému množství dat, které jsme získali při excerpci materiálů z internetového vyhledávače Morfeo.cz, nebylo možné u některých tvarů rozlišit pád. Následující tabulka podává přehled výskytů tvarů ve vyhledávači Morfeo.cz:

	Francisco Franco	Morfeo.cz
N/V	Francisco Franco	323
	Francisco Franko	5
	Francisko Franco	3
	Francisko Franko	3
	Francesco Franco	7
G/A	Francisca Franca	182
	Francisca Franka	49
	Franciska Franca	3
	Franciska Franka	942

	Francisco Franca	2
D/L	Francisco Francovi	1
	Franciscu Francovi	13
	Francisku Frankovi	2
instrumentál	Francisco Francem	1
	Franciscem Francem	15
	Franciskem Frankem	2
	Franciscem Frankem	1

tabulka č. 14

Nominativ je zastoupen pěti podobami, z nichž je správná pouze jediná, a sice *Francisco Franco* (372). U tohoto typu jmen je přípustné kolísání mezi psaním *c* a *k* pouze v nepřímých pádech²⁶. Tudíž podoby *Francisko Franko* (4), *Francisko Franco* (5) a *Francisco Franko* (5) považujeme za chybné. Tvar *Francesco Franco* (9) je nevhodný z hlediska použití jiné varianty rodného jména.

V genitivu/akuzativu registrujeme sedm podob. Tvary, u nichž dochází ke kolísání mezi psaním *c* a *k*, jsou tyto: *Francisca Franca* (185), *Francisca Franka* (54), *Franciska Franca* (4) a *Franciska Franka* (1008). Z dat je patrné, že nejčastěji se vyskytuje varianta, u které je *c* nahrazeno *k* v obou částech jména. Dále jsme narazili na podobu, u které je užitá nepatříčná varianta rodného jména, a to *Franceska Franka* (1). U podoby *Francиска Franka* (1) došlo pravděpodobně k překlepu.

V dativu/lokálu jsme zaznamenali tři správné podoby: *Franciscu Francovi* (13), *Francisku Frankovi* (2) a *Francisco Francovi* (2). U posledně jmenované podoby je rodné jméno nedeklinováno, u tvaru *Franciskovi Frankovi* je koncovka *-ovi* připojena k oběma jménům, což je způsob skloňování, který je charakteristický pro neformální projev²⁷.

V instrumentálu opět můžeme pozorovat konkurenci mezi tvary s *c* a *k*: *Franciscem Francem* (17), *Franciskem Frankem* (5) a *Franciscem Frankem* (1). Zajímavé je, že zatímco v genitivu/akuzativu jsme zaznamenali více výskytů u

²⁶ Internetová jazyková příručka, <http://prirucka.ujc.cas.cz/?id=324>

²⁷ Internetová jazyková příručka, <http://prirucka.ujc.cas.cz/?id=224>

jmen s *k*, v instrumentálu převažují podoby s *c*. Nalezena byla také jedna podoba s neskloňovaným rodným jménem.

5.1.13 Tycho Brahe

Přehled výskytů tvarů jména *Tycho Brahe* v korpusech SYN2005, SYN2006PUB a SYN2009PUB:

	Tycho de Brahe	SYN2005	SYN2006PUB	SYN2009PUB
nominativ	Tycho Brahe	10	72	75
	Tycho Brache	1	0	0
	Tycho de Brahe	13	57	131
	Tychode Brahe	0	1	0
	Tychon Brahe	0	0	2
genitiv	Tycha Brahe	2	1	6
	Tychona Brahe	2	13	27
	Tychona Braha	1	0	1
	Tycho Brahe	1	0	1
	Tychona de Brahe	1	6	11
	Tychona Braheho	0	2	1
	Tycha Braha	0	1	1
	Tycha Braheho	0	2	0
	Tychonade Brahe	0	1	0
	Tycho de Braha	0	3	0
	Tycho de Brahe	0	2	7
	Tycha de Brahe	0	7	3
	Tycho Braha	0	0	1
	Tychona Brah	0	0	1
	Tychona de Braha	0	0	2
	dativ	Tychonu de Brahevi	1	0
Tycho Brahevi		0	1	0
Tychonovi Brahe		0	1	1
Tychovi Brahe		0	1	0
Tychonu Brahe		0	1	1
Tychu de Brahe		0	1	0
Tychonovi Brahemu		0	0	2
Tychu Brahevi		0	0	1
Tychovi de Brahe		0	0	1
akuzativ	Tychona de Brahe	1	0	1
	Tycho Braha	0	1	0
	Tycha Brahe	0	2	0
	Tycha de Brahe	0	3	1
	Tycho Brahe	0	0	1
	Tycha Braha	0	0	1

	Tycho de Brahe	0	0	2
lokál	Tycho de Brahe	0	1	1
	Tychonovi de Brahe	0	1	0
	Tycho Brahe	0	0	1
	Tychonovi Brahe	0	0	2
	Tychonu Brahe	0	0	1
	Tychovi Brahe	0	0	1
instrumentál	Tychonem Brahe	1	4	3
	Tycho Brahem	0	1	1
	Tychem Brahem	0	1	0
	Tycho de Brahe	0	1	0
	Tycho de Brahem	0	0	1

tabulka č. 15

Jméno *Tycho Brahe* je velmi často uváděno ve variantě *Tycho de Brahe*. V této kapitole ponecháme stranou to, zda jde o chybu či ne. Zaměříme se na sledování toho, které variantě dávají pisatelé přednost.

Internetová jazyková příručka uvádí, že pokud předchází příjmení předložka nebo podobný výraz, je příjmení skloňováno podle zakončení. Je možné se setkat i s případy, kdy příjmení zůstává nedeklinováno a skloňuje se pouze rodné jméno.²⁸

Z nominativních tvarů vidíme, že frekventovanější je podoba s předložkou: *Tycho de Brahe* (201), *Tycho Brahe* (157). Dále jsme narazili na tvary s chybným rodným jménem či příjmením, a sice *Tycho Brache* (1) a *Tychon Brahe* (2). U tvaru *Tychode Brahe* (1) je rodné jméno a předložka psáno dohromady.

Genitiv je reprezentován značným množstvím tvarů. Ty rozdělíme do několika skupin. Do první skupiny zařadíme podoby, u kterých se rodná jména deklinují tak, že základ je rozšířen o kmenový formant *-on-* a pádové koncovky jsou přidány na konec jména. U tvarů *Tychona Brahe* (42) a *Tychona de Brahe* (18) je deklinováno rodné jméno, příjmení zůstává nesklonné. Tyto podoby považujeme za správné. U tvarů *Tychona Braha* (2) a *Tychona de Braha* (2) je deklinováno jak rodné jméno, tak i příjmení. Příjmení je skloňováno podle vzoru „pán“. I tyto podoby jsou správné. Vyhovující podoba je i u tvaru *Tychona Braheho* (3). Příjmení je v tomto případě skloňováno podle zájmenných koncovek. U ostatních

²⁸ Internetová jazyková příručka, <http://prirucka.ujc.cas.cz/?id=326>

podob došlo k překlepu: *Tychonade Brahe* (1) a *Tychona Brahe* (1). Do druhé skupiny řadíme podoby, u kterých je rodné jméno v nesprávném tvaru *Tycha*: *Tycha Brahe* (9), *Tycha Braha* (2), *Tycha Braheho* (2) a *Tycha de Brahe* (10). Ve třetí skupině jsou podoby, u kterých zůstalo rodné jméno nesloňováno: *Tycho Brahe* (2), *Tycho de Braha* (3), *Tycho de Brahe* (9) a *Tycho Braha* (1). Z dat je patrné, že v genitivu jsou u rodného jména nejfrekventovanější tvary s kmenotvornou příponou *-on-*. Příjmení zůstává nejčastěji nesklonné. I v genitivu převládají podoby jména bez předložky.

U ostatních tvarů jsme nenalezli dostatečný počet tvarů na to, abychom z nich mohli vyvozovat hlubší závěry. Proto berme výsledky z genitivu jako dobrý obraz toho, jak je v současném úzu nakládáno se jménem *Tycho Brahe*.

5.1.14 *André Malraux*

Přehled výskytů tvarů jména *André Malraux* v korpusech SYN2005, SYN2006PUB a SYN2009PUB a v internetovém vyhledávači Morfeo.cz:

	André Malraux	SYN2005	SYN2006PUB	SYN2009PUB	Morfeo.cz
nominativ	André Malraux	27	16	29	206
	Andre Malraux	0	0	0	11
genitiv	André Malrauxe	2	7	2	15
	Andrého Malrauxe	1	3	1	3
	André Malrauxa	1	0	1	2
	Andrého Malrauxa	0	1	0	0
	André Malreauxa	0	1	0	0
	Andrého Malrau-xe	0	0	1	0
	dativ	Andrému Malrauxovi	1	0	0
André Malrauxovi		0	1	0	0
akuzativ	Andrého Malrauxe	1	0	1	0
	Andrého Malrauxa	0	1	1	0
	André Malrauxe	0	1	0	0
instrumentál	André Malrauxem	2	2	1	7
	Andréem Malrauxem	1	0	0	0

tabulka č. 16

V nominativu jasně dominuje korektní varianta *André Malraux* (278) nad nesprávnou podobou *Andre Malraux* (11), u které je vynecháno diakritické znaménko.

V genitivu je nejčastější podoba, kdy zůstává rodné jméno nesklonné a příjmení je skloňováno podle vzoru „muž“, a sice *André Malrauxe* (26). více než jeden výskyt jsme potom zaznamenali ještě u podob *Andrého Malrauxe* (8) a *André Malrauxa* (4). Je patrné, že uživatelé dávají u tohoto rodného jména přednost nesklonnosti. U příjmení je frekventovanější deklinace podle „muž“ než podle vzoru „pán“.

5.1.15 Jean-Jacques Rousseau

Přehled výskytů tvarů jména *Jean-Jacques Rousseau* v korpusech SYN2005, SYN2006PUB a SYN2009PUB:

	Jean-Jacques Rousseau	SYN2005	SYN2006PUB	SYN2009PUB
nominativ	Jean Jacques Rousseau	14	11	21
	Jean Jacques Rousseau	1	0	0
	Jean Jeacques Rousseau	1	0	0
	Jean-Jacques Rousseau	6	6	19
	JeanJacques Rousseau	1	1	0
	Jean Jaques Rousseau	0	0	1
genitiv	Jeana Jacquesa Rousseaua	3	1	1
	Jeana Jacqua Rousseaua	1	0	0
	Jean-Jacques Rousseaua	1	0	0
	Jeana-Jacquesa Rousseaua	6	2	2
	Jeana Jacquese Rousseaua	0	1	1
	Jeana Jacquese Rousseaua	0	0	1
	Jeana-Jacquese Rousseaua	0	0	1
dativ	Jeanu Jacquesu Rousseauovi	1	0	0
	Jeanu Jaquesu Rousseauovi	1	0	0
	Jeanu Jacquovi Rousseauovi	1	0	0
	Jeanu Jacquesovi Rousseauovi	0	1	0
	JeanuJacquesu Rousseauovi	0	1	0
akuzativ	Jeana-Jacquesa Rousseaua	1	0	0
	Jeana-Jacquese Rousseaua	1	0	0
	Jeana-Jacqua Rousseaua	1	0	0
	Jeana Jacquese Rousseaua	0	1	0
	Jean-Jacquesa Rousseaua	0	2	0
lokál	Jeanu-Jacquesu Rousseauovi	0	1	0
instrumentál	Jeanem-Jacquese Rousseauem	2	0	0

	Jean-Jacquesem Rousseauem	1	0	0
	Jeanem Jacquesem Rousseauem	0	0	2
G pl	Jean-Jacques Rousseauů	0	0	1

tabulka č. 17

V nominativu převažuje chybná varianta *Jean Jacques Rousseau* (46), u které schází spojovník mezi rodnými jmény. Správná podoba, a to *Jean-Jacques Rousseau* (31), je druhá nejfrekventovanější. Zbylé podoby jsou nesprávné. U tvaru *Jean Jacques Rousseau* (1) schází spojovník a příjmení vykazuje ortografickou chybu. U tvarů *Jean Jeacques Rousseau* (1) a *Jean Jaques Rousseau* (1) schází spojovník a ve jméně *Jacques* v jednom případě přebývá a v druhém případě chybí písmeno. U tvaru *JeanJacques Rousseau* (2) došlo k vynechání mezery mezi rodnými jmény.

Genitiv je reprezentován sedmi podobami, z nichž správné jsou podoby dvě, a to *Jeana-Jacquese Rousseaua* (10) a *Jeana-Jacquese Rousseaua* (1). Čtyřikrát jsme zaznamenali tvar *Jeana Jacquesa Rousseaua* a dvakrát tvar *Jeana Jacquese Rousseaua*, u kterých schází spojovník. U tvaru *Jean-Jacques Rousseau* (1) nejsou skloňována rodná jména, k čemuž není důvod. Objevili jsme i tvar *Jeana Jacqua Rousseaua* (1), který je po morfologické stránce utvořen správně, ale kterému schází spojovník mezi rodnými jmény. Podoba *Jeana Jacquese Rousseaua* (1) není psaná se spojovníkem a v příjmení chybí souhláska.

V dativu neregistrujeme ani jednu správnou podobu. Všem tvarům schází spojovník. Pomineme-li chybějící spojovací čárku, po morfologické stránce je správně utvořen tvar *Jeanu Jacquesu Rousseaovi* (1). Ostatní podoby vykazují další i další chyby jako jsou: nevhodné opakování koncovky *-ovi*, chybějící souhláska ve jméně nebo psaní jmen bez mezery.

Z podob, které jsme nezaznamenali v genetivu a dativu, v akuzativu a lokálu registrujeme tyto vyhovující tvary: *Jeana-Jacqua Rousseaua* (1) a *Jeanu-Jacquesu Rousseaovi* (1).

Instrumentál je doložen třemi podobami. Jedna z nich, a sice *Jeanem-Jacquesem Rousseauem* (2) je náležitá. Tvaru *Jeanem Jacquesem Rousseauem* (2) chybí spojovník. Podoba *Jean-Jacquesem Rousseauem* (1) je nevyhovující kvůli nedeklinování rodného jména.

5.1.16 Mao Ce-tung

Přehled výskytů tvarů jména *Mao Ce-tung* v korpusech SYN2005, SYN2006 a SYN2009PUB:

	Mao Ce-tung	SYN2005	SYN2006PUB	SYN2009PUB
nominativ	MaoCe - tung	1	0	0
	Mao Cetung	1	3	4
	Mao Ce-tung	45	117	132
	Mao Ce-Tung	2	2	2
	Mao Ce - tung	0	0	1
	Mao C-tung	0	1	0
	Mao Ce Tung	0	0	2
	Mao ce-tung	0	0	2
	Mao Tse Tung	0	0	2
genitiv	Mao Ce Tunga	1	2	4
	Mao Ce tunga	1	1	0
	Mao Cetunga	1	3	3
	Mao Ce-Tunga	1	4	0
	Mao Ce-tunga	29	150	166
	Maa Ce-tunga	0	1	1
	Mao Ce--tunga	0	0	1
dativ	Mao Ce-tungovi	7	14	12
	Mao Ce - tungovi	0	1	0
	Mao Ce Tungovi	0	0	1
	Mao Ce-tunovi	0	0	1
akuzativ	Mao Ce-tunga	10	22	23
	Mao Cetunga	0	1	1
lokál	Mao Ce-tungovi	2	14	13
	Mao Cetungovi	0	1	0
	Mao Ce Tungovi	0	0	1
instrumentál	Mao Ce-tungem	6	33	34
	Mao Cetungem	0	1	1
	Mao Ce-Tungem	0	1	0
	Mao Ce Tungem	0	0	2
G pl	Mao Ce-tungů	1	0	0

tabulka č. 18

Pravidla českého pravopisu²⁹ uvádí: „*Jsou-li slabiky částmi slova (pojmenování), oddělují se spojovníkem. Při psaní vlastních jmen se uvádí jako první vždy příjmení, většinou jednoslabičné (Teng), po něm následuje rodné jméno – jednoslabičné nebo častěji dvojslabičné (Siao-pching). Toto pořadí není vhodné měnit.*“ Dále uvádějí, že korektní podoba jména je *Mao Ce-tung*. Toho se budeme držet i my.

Z tabulky je patrné, že příjmení *Mao* se v drtivé většině případů vyskytuje v nesklonované podobě. Doloženy jsou pouze dva případy z genitivu, a sice *Maa Ce-tunga* (2), kdy se příjmení a druhá část rodného jména skloňuje podle vzoru „*pán*“. Pisatelé tedy volí možnost deklinovat až poslední část jména.

Na několika podobách ukážeme, v čem se při psaní tohoto jména nejčastěji chybí. U genitivního tvaru *Mao Ce tunga* (2) chybí spojovník mezi částmi rodného jména. Problém se spojovníkem registrujeme také u podoby *Mao Ce – tungovi* (1). Spojovací čárka nesmí být od jména oddělena mezerou. Častou chybou je psaní druhé části rodného jména s velkým písmenem na začátku. Tato nesprávnost se vyskytuje u tvarů se spojovníkem i bez něj: *Mao Ce Tunga* (7), *Mao Ce-Tungem* (1). Dále jsem objevili skupinu tvarů, u kterých jsou části rodného jména napsány dohromady: *Mao Cetung* (7). U některých tvarů jsme narazili na chybějící písmena: *Mao C-tung* (1) a *Mao Ce-tunovi* (1). U podoby *Mao Tse Tung* (2) registrujeme obměnu první části rodného jména.

5.1.17 George Bernard Shaw

Přehled výskytů tvarů jména *George Bernard Shaw* v korpusech SYN2005, SYN2006PUB a SYN2009PUB a v internetovém vyhledávači Morfeo.cz:

	George Bernard Shaw	S5	S6PUB	S9PUB	M
nominativ	George Bernard Shaw	25	21	46	2114
	Georg Bernard Shaw	1	0	0	33
genitiv	George Bernarda Shawa	6	60	50	38
	Georga Bernarda Shawa	0	1	3	14
	George Bernarda	0	1	0	0

²⁹Pravidla českého pravopisu, s. 85.

	ShawaREPRO				
	George Bernharda Shawa	0	1	0	0
	George Bernard Shawa	0	0	0	1
	George Bernarda Shaw	0	0	0	1
dativ	Georgi Bernardu Shawovi	1	0	0	0
	George Bernardu Shawovi	0	0	0	2
akuzativ	George Bernarda Shawa	0	0	2	2
	George Bernarda Shaw	0	0	0	3
lokál	Georgi Bernardu Shawovi	0	0	0	1
instrumentál	Georgem Bernardem Shawem	2	0	2	8

tabulka č. 19

Nominativ je reprezentovaný dvěma podobami. Jasně dominuje korektní forma *George Bernard Shaw* (2206). Druhý doložený tvar vykazuje ortografickou chybu. V podobě *Georg Bernard Shaw* (34) došlo k odsunutí koncového *-e* v rodném jméně.

Genitiv je doložen šesti tvary. Za správný hodnotíme pouze jeden z nich, a to *George Bernarda Shawa* (154). První jméno je skloňováno podle vzoru „muž“, druhé rodné jméno a příjmení podle vzoru „pán“. Ostatní podoby vykazují chyby. U podoby *Georga Bernarda Shawa* (18) je tvar prvního rodného jména utvořen podle špatného vzoru. Je možné, že k tomu došlo analogicky podle tvarů ostatních jmen. U tvarů *George Bernarda Shaw* (1) a *George Bernard Shawa* (1) nedošlo k deklinaci jednoho ze jmen, k čemuž nebyl důvod. U ostatních podob jsme zaznamenali překlepy: *George Bernharda Shawa* (1), *George Bernarda ShawaREPRO* (1). V případě poslední jmenované formy byla vynechána mezera mezi jménem a následujícím slovem.

Dativ je reprezentován dvěma podobami. Za správný považujeme tvar *Georgi Bernardu Shawovi* (1). U tvaru *George Bernardu Shawovi* (2) je nepatřičně ponecháno první jméno nesklonné.

V akuzativu a lokálu jsme se nesetkali s tvarem, o kterém bychom se nezmiňovali výše.

V instrumentálu registrujeme jedinou podobu, a sice *Gergem Bernardem Shawem* (12). K tomuto tvaru nemáme výhrady.

5.1.18 *Danny DeVito*

Přehled výskytů tvarů jména *Danny DeVito* v korpusech SYN2005, SYN2006PUB a SYN2009PUB:

	Danny DeVito	SYN2005	SYN2006PUB	SYN2009PUB
nominativ	Danny DeVito	9	51	79
	Danny De Vito	3	29	40
	Dany DeVito	0	1	0
	Danny de Vito	0	8	15
	Dany De Vito	0	1	2
	Dany de Vito	0	1	0
	Danny deVito	0	0	1
	Danny DeVitto	0	0	1
	Danny De Vito	0	0	1
genitiv	Dannyho DeVita	0	13	24
	Dannyho De Vita	0	2	4
	Danny De Vita	0	0	2
	Dannyho de Vita	0	0	1
dativ	Dannymu DeVitovi	1	0	0
	Dannymu de Vito	1	0	0
akuzativ	Dannyho DeVita	2	4	6
	Dannyho De Vita	1	1	4
	Dannyho de Vita	0	1	0
	Danny DeVita	0	0	2
	Dannyho DeVitta	0	0	1
instrumentál	Dannym DeVitem	1	1	3
	Dannym DeVito	0	1	0
	Danny De Vitem	0	1	2
	Dannym de Vitem	0	1	0
	Danny DeVitem	0	0	1
	Dannym De Vito	0	0	2
	Danny de Vitem	0	0	1
	Dannym de Vito	0	0	1

tabulka č. 20

V nominativu registrujeme devět podob. Podle vžitého úzu je korektní forma *Danny DeVito* (139). Vzhledem k počtu výskytů nelze však zavrhnout ani dvě podoby s vysokou frekvencí výskytů, tj. *Danny De Vito* (72) a *Danny de Vito* (23). Ostatní tvary vyskytující se tvary vykazují ortografické nedostatky (vynechání grafému *n* v rodném jméně, nenáležitě psaní příjmení s dvěma

souhláskami *t*): *Dany DeVito* (1), *Dany De Vito* (3), *Dany de Vito* (1), *Danny DeVitto* (1) a *Danny De Vitto* (1).

V genitivu a akuzativu jednoznačně dominuje podoba *Dannyho DeVita* (49), tedy podoba, u které je rodné jméno skloňováno zájmenně, příjmení je deklinováno podle vzoru „*pán*“ a člen s velkým počátečním písmenem je těsně připojen k příjmení. Za teoreticky správné podoby lze považovat tyto: *Dannyho De Vita* (12) a *Dannyho de Vita* (2). Objevili jsme i dvě podoby, u kterých nebylo deklinováno rodné jméno, a sice *Danny DeVita* (2) a *Danny De Vita* (2). Pravopisné chyby jsme registrovali u tvaru *Dannyho DeVitta* (1).

Dativ je reprezentován pouze dvěma podobami. Oba tvary lze považovat za korektní: *Dannymu DeVitovi* (1) i *Dannymu de Vito* (1).

Instrumentál je v našem výzkumu zastoupen osmi formami. Nezaznamenali jsme u nich ortografické nedostatky. Pisatelé buď skloňovali obě jména: *Dannym DeVitem* (5), *Dannym de Vitem* (1), nebo ponechávali rodné jméno nesklonné a deklinovali pouze příjmení: *Danny De Vitem* (3), *Danny DeVitem* (1), *Danny de Vitem* (1), anebo deklinovali rodné jméno a příjmení zůstalo nesklonné: *Dannym DeVito* (1), *Dannym De Vito* (2) a *Dannym de Vito* (1).

5.1.19 Pier Paolo Pasolini

Přehled výskytů tvarů jména *Pier Paolo Pasolini* v korpusech SYN2005, SYN2006PUB a SYN2009PUB:

	Pier Paolo Pasolini	SYN2005	SYN2006PUB	SYN2009PUB
nominativ	Pier Paolo Pasolini	5	55	84
	Pier Paolo Passolini	0	8	11
	Pierre Paolo Passolini	0	1	0
	Piere Paolo Pasolini	0	0	1
genitiv	Piera Paola Pasoliniho	4	31	80
	Pier Paola Pasoliniho	0	2	1
	Pierra Paola Passoliniho	0	1	0
	Pierra Paola Pasoliniho	0	1	0
	Pier Paolo Passoliniho	0	1	0
	Piera Paola Passoliniho	0	13	10

	Pietra Paola Pasoliniho	0	2	2
	Piera Paolo Pasoliniho	0	0	1
	Piera Pabla Pasoliniho	0	0	1
	Piera Paola Pasolini	0	0	2
dativ	Pierovi Paolovi Pasolinimu	0	1	0
	Pieru Paolovi Pasolinimu	0	1	0
	Pieru Paulu Pasolinimu	0	0	1
	Pier Paolo Pasolinimu	0	0	1
	Pierovi Paolovi Pasolonimu	0	0	1
akuzativ	Piera Paola Pasoliniho	0	1	2
lokál	Pieru Paulo Passolinim	0	1	0
	Pieru Paulu Passolinim	0	1	0
instrumentál	Pierem Paolem Pasolinim	0	1	1

tabulka č. 21

Nominativ je zastoupen čtyřmi podobami. Za náležitou považujeme jedinou, a sice *Pier Paolo Pasoloni* (144). U formy *Pier Paolo Passolini* (19) identifikujeme odlišný tvar příjmení. Chybné podoby rodného jména jsme zaznamenali u tvarů *Piere Paolo Pasolini* (1). U podoby *Pierre Paolo Passolini* (1) vidíme nesprávnou podobu jak rodného jména, tak i příjmení.

V genitivu a akuzativu registrujeme deset podob, z nichž korektní jsou dvě, a to *Piera Paola Pasoliniho* (118) a *Piera Paola Pasolini* (2). U první jsou skloňovány všechny části jména, u druhé pisatel ponechal příjmení nesklonné. Ostatní tvary vykazují chyby: u *Pier Paola Pasoliniho* (3), *Pier Paolo Pasoliniho* (1) a *Piera Paolo Pasoliniho* (1) registrujeme nevhodné ponechání buď jednoho rodného jména, nebo obou v nedeklinované podobě, u *Pierra Paola Pasoliniho* (1), *Pierra Paola Pasoliniho* (1), *Pietra Paola Pasoliniho* (4) a *Piera Pabla Pasoliniho* (1) je užito nenáležitých podob rodných jmen. Ve tvaru *Piera Paola Passoliniho* (23) se opět setkáváme s podobou příjmení, která nekorresponduje s oficiální podobou.

V dativu jsme vedle korektní podoby, a to *Pieru Paulu Pasolinimu* (1), zaznamenali tvary, u nichž je nepatříčně užito sufixu *-ovi*, tj. *Pierovi Paolovi Pasolinimu* (1), *Pieru Paolovi Pasolinimu* (1) a *Pierovi Paulovi Pasolinimu* (1). U poslední podoby registrujeme navíc chybu v psaní příjmení. Nepatříčné ponechání rodných jmen v neskloňované podobě vidíme u tvaru *Pier Paolo Pasolinimu* (1).

Obě podoby, které jsme v lokálu zaznamenali, musíme vinou nekorektní formy příjmení označit za chybné: *Pieru Paolu Passolinim* (1), *Pieru Paolo Passolinim* (1). V druhém případě navíc nebylo skloňováno druhé rodné jméno.

Instrumentál je zasoupen jediným tvarem, ke kterému nemáme výhrady, a to *Pierem Paolem Pasolinim* (2).

5.1.20 Daniel Defoe

Přehled výskytů tvarů jména *Daniel Defoe* v korpusech SYN2005, SYN2006PUB a SYN2009PUB a v internetovém vyhledávači Morfeo.cz:

	Daniel Defoe	SYN2005	SYN2006PUB	SYN2009PUB	Morfeo.cz
nominativ	Daniel Defoe	9	11	31	1525
genitiv	Daniela Defoea	1	9	10	103
	Daniela Defoa	2	14	23	55
	Daniela Defoe	0	4	2	27
dativ	Danielu Defoe	0	1	0	0
	Danielu Defoeovi	0	0	1	14
	Danielovi Defoe	0	0	0	3
	Danielu Defoovi	0	0	0	1
akuzativ	Daniela Defoa	0	1	0	4
	Daniela Defoe	0	0	0	9
	Daniela Defoea	0	0	0	5
lokál	Danielu Defoeovi	0	1	0	0
instrumentál	Danielem Defoem	1	0	1	5
	Danielem Defoe	0	0	0	1

tabulka č. 22

V nominativu registrujeme jedinou podobu, a sice *Daniel Defoe* (1576).

Genitiv a akuzativ je reprezentován třemi podobami. Tvar *Daniela Defoea* (128) je utvořená správně. Rodné jméno i příjmení je skloňováno podle vzoru „pán“, u příjmení se pádové koncovky připojují na konec jména. Přípustná je i forma *Daniela Defoe* (42). U tvaru *Daniela Defoa* (99) je v příjmení nesprávně vypuštěna samohláska *e*.

V dativu a lokálu jsme našli dva korektní tvary, a sice *Danielu Defoeovi* (16) a *Danielu Defoe* (1). U druhé podoby se opět setkáváme s nedeklinovanou formou příjmení. Ostatní tvary vykazují chyby. U tvaru *Danielovi Defoe* (3) je pádová koncovka nevhodně umístěna za první část jména. U tvaru *Danielu Defoovi* (1) identifikujeme chybu, o které jsme se zmínili v předcházejícím odstavci.

Instrumentál je v našem výzkumu zastoupen dvěma podobami, ke kterým nemáme výhrady: *Danielem Defoem* (7), *Danielem Defoe* (1).

5.1.21 Edgar Allan Poe

Přehled výskytů tvarů jména *Edgar Allan Poe* v korpusech SYN2005, SYN2006PUB a SYN2009PUB:

	Edgar Allan Poe	SYN2005	SYN2006PUB	SYN2009PUB
nominativ	Edgar Allan Poe	14	59	82
	Edgar Alan Poe	0	4	7
	Edgar Allen Poe	0	0	1
	Edgar Alllan Poe	0	0	1
genitiv	Edgara Allana Poea	11	40	81
	Edgara Alana Poea	4	23	33
	Edgara Allena Poea	0	1	3
	Edgara Alana Poa	0	1	5
	Edgara Allana Poa	0	5	8
	Edgara Allana Poe	0	0	1
dativ	Edgaru Allanu Poeovi	1	2	6
	Edgaru Alanu Poeovi	0	1	2
akuzativ	Edgara Allan Poea	6	0	0
	Edgara Alana Poa	1	0	1
	Edgara Allana Poea	0	5	6
	Edgara Allana Poa	0	1	1
	Edgara Alana Poea	0	0	3
lokál	Edgaru Allanu Poeovi	0	2	3
	Edgaru Alanu Poeovi	0	1	0
instrumentál	Edgarem Allanem Poem	0	1	4
	Edgarem Alanem Poem	0	0	1

tabulka č. 23

Vzhledem k velkému množství dat, které jsme získali při excerpci materiálů z internetového vyhledávače Morfeo.cz, nebylo možné u některých tvarů rozlišit pád. Následující tabulka podává přehled výskytů tvarů ve vyhledávači Morfeo.cz:

	Edgar Allan Poe	Morfeo.cz
nominativ	Edgar Allan Poe	3805
	Edgar Alan Poe	240
	Edgar Allen Poe	40
	Edgar Alen Poe	1
G/A	Edgara Allana Poea	691
	Edgara Allana Poa	119
	Edgara Alana Poea	110
	Edgara Alana Poa	20
	Edgara Allena Poea	17
	Edgara Allena Poa	3
	Edgara Allana Poe	50
	Edgara Alan Poe	2
	Edgara Allan Poe	32
	Edgara Allen Poe	1
	D/L	Edgaru Allanu Poe
Edgar Allan Poeovi		1
Edgaru Allanu Poeovi		48
Edgaru Allenu Poeovi		1
Edgaru Allanovi Poeovi		4
Edgaru Alanovi Poeovi		1
instrumentál	Edgarem Allan Poem	1
	Edgarem Allanem Poem	33
	Edgarem Alanem Poem	4
	Edgarem Allenem Poem	4
	Edgarem Allanem Poe	4

tabulka č. 24

V nominativu jsme našli pět podob jména. Jasně dominuje formu pravopisně správná, tj. *Edgar Allan Poe* (3960). U tvarů *Edgar Alan Poe* (251), *Edgar Allen Poe* (41), *Edgar Alen Poe* (1) a *Edgar Allan Poe* (1) registrujeme různorodé ortografické nedostatky.

Genitiv a akuzativ je zastoupen množstvím forem. Náležitý jsou pouze tvary *Edgara Allana Poea* (823) a *Edgara Allana Poe* (51). Zbývající podoby musíme označit za chybné: u podob *Edgara Allana Poa* (132), *Edgara Alana Poa* (26) a *Edgara Allena Poa* (3) je v příjmení vynechána samohláska *e*. U podob *Edgara*

Alana Poea (173), *Edgara Allena Poea* (21), *Edgara Alan Poe* (2) a *Edgara Allen Poe* (1) se vyskytují ortografické chyby. U tvarů *Edgara Allan Poe* (32) a *Edgara Allan Poea* (6) je nevhodně ponecháno druhé jméno neskloňované.

V dativu a lokálu jsme zaznamenali dvě korektní podoby, a to *Edgaru Allanu Poeovi* (62) a *Edgaru Allanu Poe* (3). Forma *Edgar Allan Poeovi* (1) je nevhodná. První dvě jména zůstaly neskloňná, k čemuž vzhledem k zakončení není důvod. V případě tvaru *Edgaru Allanovi Poeovi* (4) je u druhého jména nepatřičně užita koncovka *-ovi*. U ostatních tvarů registrujeme chyby, které již byly popsány výše.

V instrumentálu jsme objevili pět podob. Vyhovující jsou tyto: *Edgarem Allanem Poem* (38) a *Edgarem Allanem Poe* (4). U tvaru *Edgarem Allan Poem* (1) je ponecháno prostřední jméno neskloňné, což považujeme za nevhodné. Zbylé tvary vykazují ortografické nedostatky.

5.1.22 Paulo Coelho

Přehled výskytů tvarů jména *Paulo Coelho* v korpusech SYN2005, SYN2006PUB a SYN2009PUB:

	Paulo Coelho	SYN2005	SYN2006PUB	SYN2009PUB
nominativ	Paulo Coelho	28	116	320
	Paulo Coelno	0	2	0
	Paulo Coehlo	0	2	0
	Paulo Coelo	0	2	1
	Paul Coelho	1	6	7
genitiv	Paula Coelha	10	33	86
	Paula Coelho	0	1	3
	Paula Coelhoa	0	1	0
	Paula Coelhy	0	0	1
dativ	Paulu Coelhovi	0	1	1
akuzativ	Paula Coelha	0	1	2
	Paula Coehla	0	1	0
	Paula Coelho	0	0	1
lokál	Paulovi Coelhovi	0	1	0
instrumentál	Paulem Coelhem	0	3	6
	Paulem Coelho	0	0	1

tabulka č. 25

Vzhledem k velkému množství dat, které jsme získali při excerpci materiálů z internetového vyhledávače Morfeo.cz, nebylo možné u některých tvarů rozlišit pád. Následující tabulka podává přehled výskytů tvarů ve vyhledávači Morfeo.cz:

	Paulo Coelho	Morfeo.cz
N	Paulo Coelho	16379
	Paul Coelho	59
G/A	Paula Coelha	1275
	Paula Coelho	47
	Paulo Coelha	19
	Paula Coelhe	1
D/L	Paulu Coelhovi	9
	Paulu Coelho	19
instrumentál	Paulem Coelhem	27
	Paulo Coelhem	1
	Paulem Coelho	2

tabulka č. 26

V nominativu registrujeme pět podob. Mimo ortograficky správnou podobu, tj. *Paulo Coelho* (16843), jsme zaznamenali nenáležité podoby, a sice *Paulo Coelno* (2), *Paulo Coehlo* (2), *Paulo Coelo* (3) a *Paul Coelho* (73), u kterých došlo k překlepu nebo k vynechání koncové samohlásky v rodném jméně.

Genitiv a akuzativ je v našem výzkumu reprezentován dvěma korektními podobami, a to *Paula Coelha* (1407) a *Paulo Coelha* (19). Ostatní tvary jsme vyhodnotili jako nevyhovující. U tvaru *Paula Coelho* (52) je ponecháno příjmení nesklonné. Vzhledem k zakončení jména není důvod k jeho nedeklinování, a proto považujeme tuto formu za nevhodnou. U podob *Paula Coelhy* (1) a *Paula Coelhe* (1) není jméno, v druhém případě příjmení, utvořeno podle vzoru „pán“. Překlepy se vyskytly u těchto podob: *Paula Coelhoa* (1) a *Paula Coehla* (1).

Instrumentál je doložen podobami *Paulem Coelhem* (36), *Paulo Coelhem* (1) a *Paulem Coelho* (2). Posledně jmenovaný tvar ponechává příjmení nesklonné a proto je nevhodný.

5.1.23 Hugh Jackman

Přehled výskytů tvarů jména *Hugh Jackman* v korpusech SYN2005, SYN2006PUB a SYN2009PUB:

	Hugh Jackman	SYN2005	SYN2006PUB	SYN2009PUB
nominativ	Hugh Jackman	3	38	162
genitiv	Hugha Jackmana	0	2	5
	Hugh Jackmana	0	1	0
dativ	Hughu Jackmanovi	0	2	1
	Hughovi Jackmanovi	0	0	1
akuzativ	Hugha Jackmana	0	6	7
	Hugh Jackmana	0	0	1
instrumentál	Hughem Jackmanem	1	6	13

tabulka č. 27

Vzhledem k velkému množství dat, které jsme získali při excerpci materiálů z internetového vyhledávače Morfeo.cz, nebylo možné u některých tvarů rozlišit pád. Následující tabulka podává přehled výskytů tvarů ve vyhledávači Morfeo.cz:

	Hugh Jackman	Morfeo.cz
nominativ	Hugh Jackman	5055
G/A	Hugha Jackmana	291
	Hugh Jackmana	121
	Hugha Jackman	2
D/L	Hughu Jackmanovi	12
	Hughovi Jackmanovi	14
	Hugh Jackamnovi	13
instrumentál	Hughem Jackmanem	444
	Hugh Jackmanem	30

tabulka č. 28

Jméno *Hugh Jackman* nečiní českých pisatelům potíže. Vadné tvary jsme zaregistrovali v genitivu a dativu: u podoby *Hugha Jackman* (2) je nepatříčně ponecháno příjmení nesklonné a u podoby *Hughovi Jackmanovi* (15) došlo k nevhodnému použití sufixu *-ovi* u rodného jména.

5.1.24 Matthew Perry

Přehled výskytů tvarů jména *Matthew Perry* v korpusech SYN2005, SYN2006PUB a SYN2009PUB:

	Matthew Perry	SYN2005	SYN2006PUB	SYN2009PUB
nominativ	Matthew Perry	12	41	111
	Mathew Perry	0	2	7
	Mattew Perry	0	0	4
	Matthew Per-ry	0	0	1
genitiv	Mathewa Perryho	0	4	5
	Mathewa Perryho	0	1	0
dativ	Matthewu Perrymu	0	1	1
	Matthewovi Perrymu	0	0	3
akuzativ	Mathewa Perryho	0	1	6
instrumentál	Matthewem Perrym	1	9	10
	Matthew Perrym	0	0	1
	Mathewem Perrym	0	0	1

tabulka č. 29

Vzhledem k velkému množství dat, které jsme získali při excerpci materiálů z internetového vyhledávače Morfeo.cz, nebylo možné u některých tvarů rozlišit pád. Následující tabulka podává přehled výskytů tvarů ve vyhledávači Morfeo.cz:

	Matthew Perry	Morfeo.cz
N/V	Matthew Perry	1901
	Mathew Perry	63
G/A	Mathewa Perryho	51
	Mathewa Perryho	2
	Matthew Perryho	22
D/L	Matthewu Perrymu	36
	Matthew Perrymu	3
	Matthewovi Perrymu	2
instrumnetál	Matthewem Perrym	34
	Mathewem Perrym	1
	Matthew Perrym	3
	Mathew Perrym	1

tabulka č. 30

Po morfologické stránce nezpůsobuje jméno *Matthew Perry* uživatelům komplikace. Podoby jsou tvořeny podle správných vzorů, tzn. rodné jméno se

skloňuje podle vzoru „pán“, příjmení podléhá zájmenné deklinaci. Obtíže způsobovala pouze ortografická stránka jmen (viz tabulky).

Z tabulek je patrné, že pisatelé většinou volí podobu jména, kdy jsou skloňovány obě části, tedy jak rodné jméno, tak i příjmení. Pokud už zůstává nějaká část nedeklinována, je to rodné jméno.

5.1.25 Victor Hanescu

Přehled výskytů tvarů jména *Victor Hanescu* v korpusech SYN2005, SYN2006PUB a SYN2009PUB a v internetovém vyhledávači Morfeo.cz:

	Victor Hanescu	SYN2005	SYN2006PUB	SYN2009PUB	Morfeo.cz
nominativ	Victor Hanescu	0	2	13	305
	Viktor Hanescu	0	0	0	12
genitiv	Victora Haneska	0	0	0	4
	Viktora Haneska	0	0	0	1
dativ	Victoru Haneskovi	0	0	3	1
	Victoru Hanescovi	0	0	0	1
	Viktoru Haneskovi	0	0	0	2
	Viktoru Hanescovi	0	0	0	1
	Victorovi Hanescu	0	0	0	1
akuzativ	Victora Haneska	0	0	2	45
	Victora Hanescu	0	0	1	9
	Victora Hanesca	0	0	0	1
	Viktora Haneska	0	0	0	30
	Viktora Hanesca	0	0	0	3
instrumentál	Victorem Haneskem	0	0	3	32
	Victorem Hanescuem	0	0	1	5
	Victorem Hanescem	0	0	0	24
	Victorem Hanescu	0	0	0	1
	Viktorem Haneskem	0	0	0	15

tabulka č. 31

V nominativu pozorujeme dvě podoby lišící se variantou rodného jména. Tvar s *c* jasně dominuje nad tvarem s *k*.

Genitiv a akuzativ reprezentuje pět podob. Korektních podob je povícero³⁰: *Victora Hanesca* (30), *Victora Haneska* (51), *Viktora Haneska* (4) a *Victora Hanescu* (1). U tvaru *Victora Hanesca* (10) chybně ponechána v příjmení samohláska *u*.

Také v dativu je většina nalezených tvarů přípustných: *Victoru Hanescovi* (1), *Victoru Haneskovi* (4), *Viktoru Hanescovi* (1), *Viktoru Haneskovi* (2). Za nevhodně utvořený považujeme podobu *Victorovi Hanescu* (1), protože sufix *-ovi* se zpravidla připojuje k poslednímu členu několikaslovného výrazu.

V instrumentálu registrujeme pět podob. Za náležité považujeme tyto: *Victorem Haneskem* (35), *Victorem Hanescem* (24), *Viktorem Haneskem* (15) a *Victorem Hanescu* (1). U posledně jmenovaného tvaru zůstává příjmení nesklonné. Za chybný pokládáme podobu *Victorem Hanescuem* (6), u které nedošlo k odsunutí samohlásky *u*.

5.1.26 Džaváharlál Nehrú

Přehled výskytů tvarů jména *Džaváharlál Nehrú* v korpusech SYN2005, SYN2006PUB a SYN2009PUB:

	Džaváharlál Nehrú	SYN2005	SYN2006PUB	SYN2009PUB
nominativ	Džaváharlál Nehrú	4	14	11
	Džavaharlál Nehrú	2	3	2
	Džavaharlal Nehrú	1	1	0
	Džavahárlál Nehrú	0	1	0
	Džaváharlál Nehrú	0	4	5
	Džavaharlal Nehrú	0	1	0
	Džaváharlál Nehrú	0	1	1
	Džavahariál Nehrú	0	1	0
	Džaváharlál Nehrú	0	0	1
	Džaváhárlál Nehrú	0	0	1
	Džavaharlál Nehru	0	0	1
genitiv	Džavahárlála Nehrúa	1	0	0
	Džaváharlála Nehrúa	1	2	1
	Džaváharlála Néhrúa	0	9	10

³⁰ Podle Internetové jazykové příručky (<http://prirucka.ujc.cas.cz/?id=325>) je u rumunských jmen zakončených ve výslovnosti na [u] přípustné psaní *Hanesca* i *Haneska*.

	Džavaharlála Néhrúa	0	1	0
	Džaváharlála Néhrua	0	1	0
	Džavaharlála Néhrúa	0	1	0
	Džáváharlála Nehrúa	0	1	0
	Džawaharlala Nehru	0	1	0
	Džavalharlála Néhrúa	0	1	0
	Džaváharlala Néhrúa	0	0	1
	Džavaharlála Nehrúa	0	0	1
dativ	Džaváharlálu Néhrúovi	2	0	1
	Džaváharlálovi Nehrúovi	0	0	1
lokál	Džaváharlálu Néhrúovi	0	0	1
instrumentál	Džaváharlálém Néhrúem	1	2	2
	Džaváharlálém Nehrúem	0	1	0
	Džáváharlálém Néhrúem	0	1	0
	Džaváharlálém Néhrú	0	0	1

tabulka č. 32

Jak jsme již viděli v kapitole *Mahátmá Gándhí*, rozkolísanost v psaní indických jmen je velká. Opět neexistuje ortografická podoba, kterou bychom mohli označit za jedinou korektní. Proto budeme při posuzování podob vycházet z uživatelského úzu.

V nominativu jsou nejfrekventovanější tyto tři tvary: *Džaváharlál Néhrú* (29), *Džaváharlál Nehrú* (9) a *Džawaharlál Nehrú* (7). Korektní formu jsme konzultovali i s Jazykovou poradnou ÚJČ AV ČR, a došli jsme k závěru, že v tomto případě je dobré řídit územ a nelze ani jednu z podob zavrhnout.

Z dat získaných v nepřímých pádech lze vidět, že příjmení se ve většině případech skloňuje, a to korektně podle vzoru „*pán*“. Nesklonné příjmení jsme registrovali jen ojedinele.

5.2 Feminina

5.2.1 *Jessica Alba*

Přehled výskytů tvarů jména *Jessica Alba* v korpusech SYN2005, SYN2006PUB a SYN2009PUB:

	Jessica Alba	SYN2005	SYN2006PUB	SYN2009PUB
nominativ	Jessica Albaová	0	1	13
	Jessica Albaová	0	0	15
genitiv	Jessiky Albaové	0	0	1
dativ	Jessice Albové	0	0	2
akuzativ	Jessiku Albaovou	0	0	3
	Jessicu Albaovou	0	0	1
lokál	Jessice Albaové	0	0	1
instrumentál	Jessicou Albaovou	0	0	1
	Jesicou Albaovou	0	0	1

tabulka č. 33

Vzhledem k velkému množství dat, které jsme získali při excerpci materiálů z internetového vyhledávače Morfeo.cz, nebylo možné u některých tvarů rozlišit pád. Následující tabulka podává přehled výskytů tvarů ve vyhledávači Morfeo.cz:

	Jessica Alba	Morfeo.cz
N/G/D/A/V/L/I	Jessica Alba	13135
	Jesica Alba	130
	Jessica Albová	66
	Jessica Albaová	68
	Jesica Albaová	3
	Jessika Alba	13
	Jesika Alba	6
	Jessika Albaová	1
genitiv	Jessiky Alba	5
	Jessicy Alba	39
	Jessici Alba	11
	Jessicy Albové	1
	Jessiky Albaové	4
dativ/lokál	Jessice Alba	49
	Jessice Albaové	1
akuzativ	Jessiku Alba	12
	Jessicu Alba	28
	Jessicu Albovou	1
	Jessiku Albaovou	1
	Jessicu Albaovou	1
vokativ	Jessico Alba	1
instrumentál	Jessikou Alba	1
	Jessicou Alba	58
	Jesicou Alba	1
	Jessicou Albovou	1

tabulka č. 34

Jméno *Jessica* se skloňuje podle vzoru „žena“. V nepřímých pádech lze psát jméno s *c* i s *k*. Příjmení *Alba* se přechyluje odtržením koncového *-a* a přidáním koncovky *-ová* na konec jména.

Z tabulek je patrné, že nepřechýlené tvary příjmení *Alba* jsme našli pouze na internetu. Z toho lze soudit, že pro publicistický styl je typické přechylování tohoto jména. Našli jsme tři podoby příjmení *Alba*, a to nepřechýlenou podobu, tvar *Albová* a tvar *Albaová*. Nelze jednoznačně určit, která z podob je správná (podle kodikace je jediná přípustná přechýlená podoba *Albová*, ale vidíme, že ta se vyskutekuje nejméně). Všechny tři mají své opodstatnění. U tvaru *Alba* není pochyb o původním tvaru jména, stejně tak není těžké identifikovat původní jméno z tvaru *Albaová*, podoba *Albová* je naproti tomu plně začleněna do českého deklinačního systému a odpovídá jeho pravidlům. Z dat vyplývá, že pisatelé nejčastěji volí mezi podobou nepřechýlenou nebo podobou *Albaová*.

Co se týče rodného jména, problémy nečiní pádové koncovky, ale spíše neznalost jména. Za správný můžeme považovat pouze tvar *Jessica*. Počeštěnou podobu *Jessika* nepovažujeme za vhodnou. U tvarů *Jesika* a *Jesica* navíc došlo k vypuštění jednoho *s*.

V genetivu dokládáme nesprávný tvar *Jessici Alba* (11), u kterého je v rodném jméně užitá pádová koncovka *-i* namísto *-y*. V ostatních pádech jsme pak zaznamenali už jen kolísání v psaní jména s *c* a s *k*. Z porovnání dat je patrné, že pisatelé se většinou kloní k podobě s *k*.

5.2.2 *Sarah Connor*

Přehled výskytů tvarů jména *Sarah Connor* v korpusech SYN2005, SYN2006PUB a SYN2009PUB:

	Sarah Connor	SYN2005	SYN2006PUB	SYN2009PUB
nominativ	Sarah Connor	0	7	16
	Sarah Connorová	0	4	15
	Sára Connorová	0	1	0

	Sarach Connor	0	0	4
genitiv	Sarah Connorové	0	2	3
	Sáry Connorové	0	1	0
	Sary Connorové	0	1	0
	Sarah Connor	0	0	4
akuzativ	Sarah Connorovou	0	1	2
	Sáru Connorovou	0	1	0
lokál	Sarah Connor	0	0	1
instrumentál	Sarah Connor	1	1	1

tabulka č. 35

Vzhledem k velkému množství dat, které jsme získali při excerpci materiálů z internetového vyhledávače Morfeo.cz, nebylo možné u některých tvarů rozlišit pád. Následující tabulka podává přehled výskytů tvarů ve vyhledávači Morfeo.cz:

	Sarah Connor	Morfeo.cz
N/G/D/A/V/L/I	Sarah Connor	15714
N/V	Sarah Connorová	45
nominativ	Sára Connorová	37
G/D/L	Sarah Connorové	99
genitiv	Sáry Connorové	9323
	Sáry Connor	1
D/L	Sáře Connorové	6
	Sáře Connor	1
A/I	Sarah Connorovou	102
akuzativ	Sáru Connorovou	11
instrumentál	Sárou Connorovou	1

tabulka č. 36

Podle Internetové jazykové příručky³¹ jména typu *Sarah* kolísají mezi nesklonností a skloňováním podle vzoru „žena“. Pokud se rozhodneme skloňovat, v nepřímých pádech se odsouvá koncové *-h* a koncovky podle vzoru „žena“ se přidávají na konec jména.

Jméno *Sarah* se objevuje hlavně v nesklonné podobě a počestěné podobě *Sára*. Zaznamenali jsme pouze jeden příklad, kdy bylo koncové *-h* odtrženo a ke jménu byla přidána koncovka podle vzoru „žena“, a to tvar genitivu *Sary Connorové*.

³¹ Internetová jazyková příručka, <http://prirucka.ujc.cas.cz/?id=350>

V nominativu pak ještě dokládáme chybný tvar *Sarach Connor* (4), který patrně vznikl neznalostí jména.

Z dat, které jsme získali z korpusů a z internetového vyhledávače, registrujeme poměrně vyrovnaný počet tvarů přechýlených a nepřechýlených příjmení.

Na závěr si všimněme, jak početné jsou různé typy spojení. Nejčastější způsob spojení je neskloňované jméno i příjmení nebo skloňované jméno i příjmení. Ne tak hojně, ale přesto množstvím dokladů podložené, je spojení neskloňovaného jména a skloňovaného příjmení. Naproti tomu možnost skloňované jméno a neskloňované příjmení je doloženo pouze dvěma případy.

5.2.3 *Sophia Loren*

Přehled výskytů tvarů jména *Sophia Loren* v korpusech SYN2005, SYN2006PUB a SYN2009PUB:

	Sophia Loren	SYN2005	SYN2006PUB	SYN2009PUB
nominativ	Sophia Loren	5	19	20
	Sophia Lorenová	25	111	159
	Sophie Lorenová	4	18	10
	Sofie Lorenová	1	1	4
	Sofia Lorenová	2	11	10
	Sofia Loren	0	3	3
genitiv	Sophie Lorenové	8	28	41
	Sophie Loren	3	0	1
	Sofie Lorenové	1	8	3
dativ	Sophii Lorenové	2	9	9
	Sophii Loren	0	1	0
	Sofii Lorenové	0	1	6
akuzativ	Sophii Lorenovou	5	19	26
	Sophii Loren	2	0	4
	Sofii Lorenovou	1	5	5
	Sophiu Loren	0	0	1
	Sophiu Lorenovou	0	0	1
lokál	Sophii Lorenové	0	3	2
	Sophii Loren	0	0	1
instrumentál	Sophií Lorenovou	4	21	15
	Sophií Loren	0	5	0
	Sofíí Lorenovou	0	1	5

	Sophie Lorenovou	0	0	1
--	------------------	---	---	---

tabulka č. 37

Jména typu *Sophia* se v nepřímých pádech deklinují podle vzoru „*růže*“, v některých pádech může docházet ke kolísání mezi vzorem „*růže*“ a „*žena*“. Příjmení je zakončeno na souhlásku, přechylovací koncovka *-ová* se tedy připojuje k celému jménu.

V nominativu se objevuje šest tvarů jména *Sophia Loren*. Za náležité lze považovat podoby *Sophia Loren* (44) a *Sophia Lorenová* (295). Tvar *Sophie Lorenová* (32) nepokládáme za korektní, protože užití rodné jméno je variantou, kterou nelze při identifikaci osoby tolerovat. Počestěné podoby od původního jména ilustrují *Sofia Lorenová* (23), *Sofia Loren* (6) a *Sofie Lorenová* (6).

Genitiv je reprezentován korektními tvary deklinovanými podle vzoru „*růže*“. Jsou to *Sophie Lorenové* (77), *Sophie Loren* (4) a *Sofie Lorenové* (12).

Stejně tak i všechny dativní tvary jsou v souladu s kodifikačními normami.

Kolísání mezi vzory můžeme pozorovat mezi podobami jména v akuzativu. Nalezli jsme doklady deklinace podléhající vzoru „*růže*“, a to *Sophii Lorenovou* (50), *Sophii Loren* (6) a *Sofii Lorenovou* (11), a také příklady skloňování podle vzoru „*žena*“, tzn. *Sophiu Loren* (1) a *Sophiu Lorenovou* (1). Z počtu nálezů soudíme, že kolísání mezi vzory není nikterak výrazné a koncovky podle vzoru „*žena*“ se u tohoto typu jmen uplatňují pouze zřídka.

Za zmínku ještě stojí podoba *Sophie Lorenovou* (1) v instrumentálu, kde se pisatel rozhodl neskloňovat chybný tvar rodného jména.

5.2.4 *Julia Stiles*

Přehled výskytů tvarů jména *Julia Stiles* v korpusech SYN2005, SYN2006PUB a SYN2009PUB:

	Julia Stiles	SYN2005	SYN2006PUB	SYN2009PUB
nominativ	Julia Stiles	0	5	22
	Julia Stilesová	0	7	31
	Julie Stilesová	0	0	6
	Julie Stiles	0	0	1
genitiv	Julie Stilesové	0	0	1
akuzativ	Julii Stilesovou	0	0	1
instrumentál	Julíí Stilesovou	0	1	2
	Julíí Stiles	0	0	2
	Julii Stiles	0	0	1

tabulka č. 38

Vzhledem k velkému množství dat, které jsme získali při excerptaci materiálů z internetového vyhledávače Morfeo.cz, nebylo možné u některých tvarů rozlišit pád. Následující tabulka podává přehled výskytů tvarů ve vyhledávači Morfeo.cz:

	Julia Stiles	Morfeo.cz
N/G/D/A/V/L/I nominativ	Julia Stiles	1786
	Julia Stilesová	51
	Julie Stiles	8
genitiv	Julie Stiles	10
	Julie Stilesové	4
	Julii Stiles	1
akuzativ	Julii Stiles	3
	Julii Stilesovou	1
instrumentál	Julíí Stiles	16
	Julíí Stilesovou	2

tabulka č. 39

Podle Internetové jazykové příručky³² je jméno *Julia* skloňováno podle vzoru „*růže*“. Příjmení *Stiles* je zakončené na konsonant, proto by neměl být problém v tvoření přechýlených tvarů.

³² Internetová jazyková příručka, <http://prirucka.ujc.cas.cz/?id=350>

V nominativu se vedle korektních podob jména, a to přechýlený tvar *Julia Stilesová* a nepřechýlený tvar *Julia Stiles*, objevují i chybné podoby *Julie Stiles* a *Julie Stilesová*. Jelikož je v těchto dvou příkladech užito jména, které nekorresponduje se jménem osoby *Julia Stiles*, nepovažujeme psaní jména v této podobě za náležité.

Genitivní tvary jména, tzn. *Julie Stiles* a *Julie Stilesové*, jsouz hlediska kodifikačních norem v pořádku. V internetovém prohledávači jsme objevili tvar *Julii Stiles*, kterého bylo použito v genitivu. Jednalo se pouze o jeden nález, a proto usuzujeme, že se nejedná o kolísání mezi pádovými vzory, ale o chybné utvoření pádového tvaru. Na tento tvar, který je patřičný v D, A nebo L, jsme narazili ještě v instrumentálu. Opět se jednalo o jediný výskyt.

V ostatních pádech jsme registrovali korektní formy, ať už v podobě přechýlené či nepřechýlené. Pohledem na tabulky lze zjistit, že většina pisatelů dává přednost podobě nepřechýlené. Pokud bychom brali v potaz pouze data získaná z korpusů, můžeme konstatovat, že tvary přechýlené a nepřechýlené si jsou rovnocenné.

5.2.5 Oprah Winfrey

Přehled výskytů tvarů jména *Oprah Winfrey* v korpusech SYN2005, SYN2006PUB a SYN2009PUB:

	Oprah Winfrey	SYN2005	SYN2006PUB	SYN2009PUB
nominativ	Oprah Winfrey	3	9	18
	Oprah Winfreyová	14	38	111
	Oprah Winfreyoáá	0	0	1
genitiv	Oprah Winfreyové	3	6	34
	Opry Winfreyové	1	1	0
	Oprah Winfrey	0	0	2
dativ	Oprah Winfreyové	0	2	4
akuzativ	Oprah Winfreyovou	0	5	8
lokál	Oprah Winfreyové	0	0	4
instrumentál	Oprah Winfreyovou	2	3	7
	Oprah Winfrey	0	1	2
	Oprah Wingreyovou	0	0	1

tabulka č. 40

Vzhledem k velkému množství dat, které jsme získali při excerpci materiálů z internetového vyhledávače Morfeo.cz, nebylo možné u některých tvarů rozlišit pád. Následující tabulka podává přehled výskytů tvarů ve vyhledávači Morfeo.cz:

	Oprah Winfrey	Morfeo.cz
N/G/D/A/V/L/I	Oprah Winfrey	5985
nominativ	Oprah Winfreyová	979
	Oprah Winfreová	2
G/D/L	Oprah Winfreyové	342
A/I	Oprah Winfreyovou	81

tabulka č. 41

Jméno *Oprah*, stejně jako jméno *Sarah* (viz výše), by mělo kolísat mezi nesklonností a deklinací podle vzoru „žena“. Příjmení *Winfrey* je zakončeno na skupinu samohlásek, přechýlená podoba by se proto měla tvořit přidáním sufixu –*ová* až na konec jména.

Jméno *Oprah* bylo v drtivé většině nalezých případů ponecháno nesklonné. Pravděpodobně je to způsobeno neexistencí počestěné varianty (srov. jméno *Sarah Connor*). Příjmení *Winfrey* se vyskytovalo v přechýlené i nepřechýlené podobě. Obě podoby jsou si co do počtu rovnocenné.

Dále si budeme všimnat jen tvarů, které jsou nějakým způsobem zajímavé nebo které byly použity nesprávně.

V korpusu SYN2009PUB jsme objevili nominativní tvar *Oprah Winfreyoáá* (1). S velkou pravděpodobností se jedná o překlepy. Na podobu *Oprah Winfreová* (2) jsme narazili v internetovém vyhledávači Morfeo.cz. Opět se může jednat o překlep. Druhou možností vytvoření takto přechýlené podoby je možno vysvětlit analogií podle českých příjmení zakončených na –*e*, tedy odtržení této koncové samohlásky a přidání sufixu –*ová* na konec jména³³. V genitivu registrujeme podobu s deklinovaným rodným jménem *Opry Winfreyové* (2). Tento tvar hodnotíme jako správný. V instrumentálu jsme pak objevili ještě tvar *Oprah Wingreyovou* (1), kdy se jedná o překlep.

³³ KNAPPOVÁ, M. Přechylování příjmení v češtině (Pravidla a systematický přehled). *Naše řeč*. 1979, roč. 62, s. 228-229.

5.2.6 *Nausikaa*

Přehled výskytů tvarů jména *Nausikaa* v korpusech SYN2005, SYN2006PUB a SYN2009PUB a v internetovém vyhledávači Morfeo.cz:

	Nausikaa	SYN2005	SYN2006PUB	SYN2009PUB	Morfeo.cz
nominativ	Nausikaa	6	17	17	59
	Naussica	0	1	0	0
	Nausika	0	1	0	0
	Nausikaá	0	1	1	17
	Nausicaa	0	0	2	0
	Nausikáa	0	0	0	7
genitiv	Nausikay	2	1	0	2
	Nausikaá	0	0	0	1
	Nausiky	0	0	0	4
akuzativ	Nausiku	0	1	0	1
	Nausikau	0	0	1	1
	Nausikaá	0	0	0	1
	Nausicu	0	0	0	4
lokál	Nausice	0	0	0	3
instrumentál	Nausikaou	1	0	0	3
	Nausikou	0	1	0	3
	Nausikáou	0	0	0	1
	Nausicou	0	0	0	1

tabulka č. 42

Ženská jména zakončená ve výslovnosti na [á] se deklinují podle vzoru „žena“. Koncové *-a* se odsunuje a je nahrazováno pádovými koncovkami.

V nominativu registrujeme vedle korektní formy *Nausikaa* (99) a varianty s *c* *Nausicaa* (2) několik podob, které vykazují ortografické nedostatky, a to *Nausika* (1), *Nausikaá* (19), *Naussica* (1) a *Nausikáa* (7). U některých je nepatřičně užito diakritických znamének, u některých došlo k vynechání písmena.

Nejčastější genitivní tvar *Nausikay* (5) je tvořen správně podle vzoru „žena“. Podle vzoru „žena“, avšak nesprávně, je vytvořena podoba *Nausiky* (4). Chybně jsou v tomto případě odtrženy obě samohlásky *a*. V genitivu jsme zaznamenali ještě tvar *Nausikaá* (1).

Stejný tvar, tedy *Nausikaá* (1), se objevuje i v akuzativní vazbě. Zaznamenány byly ještě podoby *Nausikau* (2), *Nausiku* (2) a *Nausicu* (4), z nichž je správná pouze ta první. U ostatních příkladů došlo k vynechání samohlásky *a*.

Lokál je zastoupen jediným tvarem, a to *Nausice* (3), který je utvořen nesprávně.

V instrumentálu jsme našli čtyři podoby jména, a to *Nausikaou* (4), *Nausikou* (4), *Nausikáou* (1) a *Nausicou* (1). V souladu s pravidly, která uvádí Internetová jazyková příručka³⁴, je utvořený pouze první tvar. Ve formě *Nausikáou* je nesprávně užito diakritické znaménko. U zbylých tvarů došlo chybě, která je popsána výše.

5.2.7 *Dorothea Lange*

Přehled výskytů tvarů jména *Dorothea Lange* v korpusech SYN2005, SYN2006PUB a SYN2009PUB a v internetovém vyhledávači Morfeo.cz:

	Dorothea Lange	SYN2005	SYN2006PUB	SYN2009PUB	Morfeo.cz
nominativ	Dorothy Langová	1	0	0	0
	Dorothy Lange	0	0	1	0
	Dorothea Lange	0	0	0	24
	Dorothea Langeová	0	0	0	33
genitiv	Dorothea Langeové	0	3	2	2
	Dorothea Langové	0	2	2	1
	Dorothy Langové	0	1	2	0
	Dorothea Lange	0	0	0	1
	Dorothea Langeové	0	0	0	2
instrumentál	Dorothea Lange	0	0	0	1

tabulka č. 43

Nominativ je zastoupen čtyřmi podobami. Za náležité považujeme jen dvě z nich, a sice *Dorothea Lange* (24) a *Dorothea Langeová* (33). Ostatní dva jsou nenáležité. Podoba *Dorothy Lange* (1) je nevyhovující, protože je v ní použita nevhodná varianta rodného jména. Podoba *Dorothy Langové* (1) je kombinací

³⁴ Internetová jazyková příručka, <http://prirucka.ujc.cas.cz/?id=350>

nenáležitěho tvaru rodného jména a chybně utvořeného příjmení. Koncové *-e* v příjmení má vliv na výslovnost, a proto by mělo být při přechylování zachováno.

V genitivu jsme našli velké množství tvarů. Nejčastěji se vyskuteje správná podoba, a to *Dorothee Langeové* (7). Korektní je také tvar *Dorothee Lange* (1). Za nevyhovující naopak považujeme tvar *Dorothee Langové* (5), u kterého se vyskuteje nesprávně vytvořené příjmení. Ostatní podoby jsou také chybné, u *Dorothy Langové* (3) registrujeme nevhodné tvary jak rodného jména, tak i příjmení, u *Dorothee Langeové* (2) není rodné jméno vytvořeno podle vzoru „žena“.

Jediná doložená podoba jména v instrumentálu, a sice *Dorothea Lange* (1), je chybná. Rodné jméno může zůstat neskloňováno pouze pokud je deklinováno příjmení³⁵.

5.2.8 Alicia Keys

Přehled výskytů tvarů jména *Alicia Keys* v korpusech SYN2005, SYN2006PUB a SYN2009PUB:

	Alicia Keys	SYN2005	SYN2006PUB	SYN2009PUB
nominativ	Alicia Keys	5	17	43
	Alicia Keysová	7	10	50
	Alicie Keysová	0	0	2
genitiv	Alicie Keys	1	1	5
	Alicie Keyes	0	1	0
	Alicie Keysové	0	0	6
	Alicii Keys	0	0	1
dativ	Alicii Keys	0	1	2
	Alicii Keysové	0	0	2
akuzativ	Alicii Keysovou	0	0	2
	Alicii Keys	0	0	4
instrumentál	Alicíí Keysovou	0	1	4
	Aliciou Keysovou	0	0	2
	Aliciou Keys	0	0	1

tabulka č. 44

³⁵ Mluvnice češtiny 2, s. 351.

Vzhledem k velkému množství dat, které jsme získali při excerpci materiálů z internetového vyhledávače Morfeo.cz, nebylo možné u některých tvarů rozlišit pád. Následující tabulka podává přehled výskytů tvarů ve vyhledávači Morfeo.cz:

	Alicia Keys	Morfeo.cz
N/G/D/A/V/L/I	Alicia Keys	50890
	Alicie Keys	1023
	Alice Keys	588
	Alica Keys	80
nominativ	Alicia Keysová	165
	Alice Keysová	581
	Alica Keysová	1
genitiv	Alicie Keysové	27
	Alice Keysové	10
	Alici Keys	2
akuzativ	Alicii Keysovou	1
	Aliciu Keys	269
	Alici Keys	1
	Aliciu Keysovou	2
instrumentál	Alicíí Keysovou	3
	Aliciou Keys	119
	Aliciou Keysovou	2
	Alicí Keys	1
G/D/A/L/I	Alicii Keys	280

tabulka č. 45

Nominativ je doložen několika podobami, z nichž správné jsou tyto: *Alicia Keys*, *Alicia Keysová*. U tvarů *Alicie Keysová*, *Alica Keysová* jsme narazili na nevyhovující tvary rodného jména. Počeštěnou podobu reprezentuje tvar *Alice Keysová*.

I v genitivu jsme zaznamenali množství podob. Podle Internetové jazykové příručky³⁶ se jméno *Alicia* skloňuje v souladu se vzorem „žena“. Korektní jsou tedy pouze podoby *Alicii Keys* (1) a *Alice Keysové* (10). Tvary *Alicie Keys* (7), *Alicie Keysové* (33) a *Alicie Keyes* (1) jsou deklinovány nikoliv podle vzoru „žena“, ale podle vzoru „růže“.

³⁶ Internetová jazyková příručka, <http://prirucka.ujc.cas.cz/?id=350>

Dativ je reprezentován dvěma podobami, a sice *Alicii Keys* (3) a *Alicii Keysové* (2). Oba tvary jsou vytvořeny podle vzoru „*růže*“ a nelze je považovat za korektní.

Akuzativ je zastoupen pěti podobami. V souladu s kodifikačními normami jsou vytvořeny tvary *Aliciu Keys* (269), *Aliciu Keysovou* (2) a *Alici Keys* (1). Zbylé dva tvary, a sice *Alicii Keys* (4) a *Alicii Keysovou* (3), jsou utvořené podle nenáležitého vzoru.

I v instrumentálu můžeme podoby rozdělit do dvou skupin podle toho, který vzor se stal předlohou pro tvoření tvaru. Podle vzoru „*žena*“ byly vytvořeny tvary *Aliciou Keys* (120) a *Aliciou Keysovou* (4). Podle vzoru „*růže*“ byly vytvořeny tvary *Alicíi Keysovou* (8) a *Alicí Keys* (1).

Rozkolísanost u tohoto rodného jména je velká. Dokládá to fakt, že tvar *Alicii Keys* (280) jsme našli v genitivní, dativní, akuzativní, lokálové i instrumentálové konstrukci.

5.2.9 *Maria Curie-Sklodowska*

Přehled výskytů tvarů jména *Marie Curie-Sklodovská* v korpusech SYN2005, SYN2006PUB a SYN2009PUB:

	Marie Curie-Sklodovská	SYN2005	SYN2006PUB	SYN2009PUB
nominativ	Marie Curie-Sklodovská	6	6	0
	Marie CurieSklodovská	1		0
	Marie Curieová-Sklodovská	2	2	0
	Marie Sklodovská-Curie	2	1	0
	Marie Sklodovská-Curieová	0	1	0
	Maria Curie-Sklodovská	0	0	1
	Marie Curieová - Sklodovská	0	0	9
	Marie Curie - Sklodovská	0	0	22
	Marie Curie Sklodovská	0	0	1
	Marie Curie-Sklodovska	0	0	1
	Marie Currie - Sklodovská	0	0	1
	Marie Curieová Sklodovská	0	0	2
	Marie Curie Sklodovská	0	0	3
	Marie Curie - Sklodovská	0	0	1
	Marie Currie - Sklodovská	0	0	1

	Marie Sklodovská - Curie	0	0	1
	Marie Sklodovská Kurie	0	0	2
genitiv	Marie Curie-Sklodovské	2	1	0
	Marie Curiové-Sklodovské	2	2	0
	Marie Sklodovské-Curie	0	0	0
	Marie Sklodovské Curie	0	0	0
	Marie CuriovéSklodovské	0	1	0
	Marie Curieová-Sklodovské	0	0	1
	Marie Curie - Sklodovské	0	0	18
	Marie Curie Sklodovské	0	0	11
	Marie Curieové Sklodovské	0	0	2
	Marie Curie Sklodovské	0	0	1
	Marie Curieové - Sklodovské	0	0	1
	Marie SklodovskéCuriové	0	0	1
	dativ	Marii CurieSklodovské	1	0
Marii Curie-Sklodovské		0	1	0
Marii Curieové - Sklodovské		0	0	2
Marii Curieové Sklodovské		0	0	1
akuzativ	Marii Curieovou-Sklodovskou	0	2	0
	Marii CurieSklodovskou	0	0	1
	Marii Curieovou - Sklodovskou	0	0	2
	Marii Curie - Sklodovskou	0	0	1
lokál	Marii Curie-Sklodovské	0	1	0
	Marii Curie - Sklodovské	0	0	1
	Marii Curie - Skl ' odovské	0	0	1
instrumentál	Marii Curie Sklodovskou	0	1	0
	Marii Curie-Sklodovskou	0	1	0
	Marie Curie - Sklodovskou	0	0	1
	Marii Curieovou - Sklodovskou	0	0	1

tabulka č. 46

V korpusech jsme narazili na mnoho podob. Nominativ je reprezentován sedmnácti podobami. Jako ortograficky korektní jsme vyhodnotili tyto: *Marie Curie-Sklodovská* (12), *Marie Curieová-Sklodovská* (4), *Marie Sklodovská-Curieová* (1) a *Maria Curie-Sklodovská* (1). U tvaru *Marie Curie-Sklodovská* je počestěno rodné jméno, první příjmení je ponecháno nepřechýlené, druhé je přechýlené. U tvaru *Marie Curieová-Sklodovská* mají obě příjmení přechýlenou formu. U tvaru *Marie Sklodovská-Curieová* jsou skloňována obě příjmení, ta jsou navíc pořadí, které se používá v polštině, tedy rodné příjmení na prvním místě. U tvar *Maria Curie-Sklodovská* identifikujeme původní variantu rodného jména. Ostatní tvary jsme vyhodnotili jako nevyhovující. Mnoho podob bylo ozančeno za nesprávné z důvodu vadného psaní spojovníku, tj. *Marie Curieová – Sklodovská*

(9), *Marie Curie – Skłodovská* (22), *Marie Currie – Skłodovská* (1), *Marie Curie – Skłodovská* (1), *Marie Currie – Skłodovská* (1) a *Marie Skłodovská – Curie* (1). Spojovací čárka byla vynechána u podob *Marie Curie Skłodovská* (1), *Marie Curieová Skłodovská* (2), *Marie Curie Skłodovská* (3) a *Marie Skłodovská Kurie* (2). Spojovník byl vynechán i u tvaru *Marie CurieSkłodovská* (1). V podobě *Marie Skłodovská-Curie* (3) je nepatříčně skloňováno pouze první příjmení.

V ostatních identifikujeme stejné typy podob, které byly popsány v předcházejícím odstavci.

5.2.10 *Conchita Martínez*

Přehled výskytů tvarů jména *Conchita Martínez* v korpusech SYN2005, SYN2006PUB a SYN2009PUB a v internetovém vyhledávači Morfeo.cz:

	Conchita Martínez	SYN2005	SYN2006PUB	SYN2009PUB	Morfeo.cz
nominativ	Conchita Martinezová	1	52	29	26
	Conchita Martínez	0	0	0	8
	Conchita Martinez	0	0	0	11
	Conchita Martínezová	0	0	0	1
genitiv	Conchity Martinezové	2	3	3	1
	Conchity Martinezove	0	0	0	1
dativ	Conchite Martinezové	0	1	0	0
	Conchitě Martinezové	0	7	8	2
akuzativ	Conchitu Martinezovou	1	9	22	10
	Conchitu Martínez	0	0	0	2
lokál	Conchitě Martinezové	0	1	0	0
instrumentál	Counchitou Martinezovou	0	12	22	10
	Conchitou Martínez	0	0	0	1

tabulka č. 47

Oficiální podoba příjmení *Martínez* je s diakritickým znaménkem nad samohláskou *i*. V korpusech jsme takovouto podobu nezaznamenali, čeští pisatelé volí variantu bez diakritického znaménka. Díky vysoké frekvenci těchto tvarů to nepovažujeme za chybu.

V nominativu registrujeme čtyři tvary, dva s přechýlenou podobou příjmení, dva s nepřechýlenou podobou. Jasně dominuje forma *Conchita Martinezová* (108).

Genitiv je zastoupen dvěma podobami, a sice *Conchity Martinezovou* (9) a *Conchity Martínezovou* (1). I v tomto pádu tedy převažuje „počeštěná“ forma příjmení.

V dativu a lokálu zaznamenáváme dva tvary. Výhrady nemáme k podobě *Conchitě Martinezové* (18). V jednom případě jsme narazili na tvar s překlepem, tj. *Conchite Martinezové*.

Akuzativu dominuje podoba *Conchitu Martinezovou* (42). Formu *Conchitu Martínez* (2) jsme registrovali pouze v internetovém vyhledávači.

Podoba s přechýleným tvarem příjmení převládá i v instrumentálu: *Conchitou Martinezovou* (44). Podobu *Conchitou Martínez* jsme evidovali v jediném případě.

5.2.11 Simone de Beauvoir

Přehled výskytů tvarů jména *Simone de Beauvoir* v korpusech SYN2005, SYN2006PUB a SYN2009PUB:

	Simone de Beauvoir	SYN2005	SYN2006PUB	SYN2009PUB
nominativ	Simone de Beauvoir	26	11	14
	Simone de Beauvoirová	6	13	11
	Simoně de Beauvoirová	1	0	0
	Simona de Beauvoir	0	1	0
	Simone de Beauvoire	0	1	0
genitiv	Simone de Beauvoirové	5	3	6
	Simone de Beauvoir	0	0	2
	Simone de Beauvoire	0	0	1
dativ	Simone de Beauvoirové	0	1	2
	Simoně de Beauvoir	0	0	1
akuzativ	Simone de Beauvoirovou	0	1	0
instrumentál	Simone de Beauvoirovou	2	1	3
	Simone de Beauvoir	0	0	2
	Simonou de Beauvoirovou	0	0	1

tabulka č. 48

V nominativu jsme zaznamenali tři ortograficky korektní podoby, a sice *Simone de Beavoir* (51), *Simone de Beauvoirová* (30) a *Simona de Beavoir* (1). Přechýlený tvar příjmení tedy vzniká tak, že koncovka *-ová* se připojuje za celé jméno. Vidíme, že nepřechýlená podoba převažuje nad podobou přechýlenou. U posledního jmenovaného tvaru registrujeme počestěnou variantu rodného jména. Zbylý shledáváme za chybný, a to *Simone de Beauvoire* (1). K příjmení byla nepatříčně připojena samohláska *-e*.

Genitiv jsme registrovali těmito podobami: *Simone de Beavoir* (2), *Simone de Beauvoirové* (14) a *Simone de Beauvoire* (1). Oproti nominativu jsme zaznamenali vyšší výskyt přechýlených podob. Je to logické, jméno *Simone* zůstává nesklonné, a tak pádovou koncovku musí nést příjmení. I v genitivu se vyskytl tvar *Simone de Beauvoire*, i v tomto pádu je nenáležitý.

Dativ je reprezentován podobami *Simone de Beauvoirové* (3) a *Simoně de Beavoir* (1). V druhém případě se opět setkáváme s počestěnou variantou rodného jména.

Akuzativ je zastoupen jedinou podobou, která je korektní, a sice *Simone de Beauvoirovou* (1).

Dva správné tvary jsme objevili v instrumentálu: *Simone de Beauvoirovou* (6) a *Simonou de Beauvoirovou* (1). Zbyvajících tvar *Simone de Beavoir* (2) nepovažujeme za vhodný.

5.2.12 *Yoko Ono*

Přehled výskytů tvarů jména *Yoko Ono* v korpusech SYN2005, SYN2006PUB a SYN2009PUB:

	Yoko Ono	SYN2005	SYN2006PUB	SYN2009PUB
N/G/D/A/V/L/I	Yoko Ono	92	259	485
nominativ	Yoko Onová	0	0	2
genitiv	Joko Ono	0	1	0

tabulka č. 49

Jak je z tabulky patrné, ženská jména zakončená ve výslovnosti na [o] se většinou nedeklinují. V nominativu jsme sice našli dva případy, kdy bylo příjmení skloňováno, ale ty pocházejí z textů, v kterých se pojednává o tom, že tyto tvary nemohou vzniknout: „*Například orientální jména se v češtině nepřechylují , proto Jingová Jang ani < Yoko Onová> vzniknout nemůže.*”³⁷

5.2.13 Kalypso

Přehled výskytů tvarů jména *Kalypso* v korpusech SYN2005, SYN2006PUB a SYN2009PUB:

	Kalypso	SYN2005	SYN2006PUB	SYN2009PUB
nominativ	Kalypso	12	2	5
	Kalypsó	4	7	11
	Kalipso	0	2	1
genitiv	Kalypso	5	5	6
	Kalypsó	4	6	10
	Kalypsy	1	0	1
	Kalipsó	0	0	1
dativ	Kalypso	2	0	0
akuzativ	Kalypso	8	0	1
	Kalypsu	0	1	0
	Kalipso	0	0	1
vokativ	Kalypso	1	0	0
	Kalypsó	0	1	0
	Kalypsóó	0	1	0
lokál	Kalypsó	0	1	1
	Kalypso	0	0	1
instrumentál	Kalypsó	2	1	5
	Kalypsou	0	1	0
	Kalypso	0	0	1
	Kalipsó	0	0	1

tabulka č. 50

³⁷ Český národní korpus - SYN2009PUB. Ústav Českého národního korpusu FF UK, Praha 2009. Dostupný z WWW: <<http://ucnk.ff.cuni.cz>>.

Vzhledem k velkému množství dat, které jsme získali při excerpci materiálů z internetového vyhledávače Morfeo.cz, nebylo možné u některých tvarů rozlišit pád. Následující tabulka podává přehled výskytů tvarů ve vyhledávači Morfeo.cz:

	Kalypso	Morfeo.cz
N/G/D/A/V/L/I	Kalypso	7014
	Kalypsó	302
genitiv	Kalypsy	5
dativ	Kalypse	2
instrumentál	Kalypsou	6

tabulka č. 51

Ačkoliv se jména zakončená ve výslovnosti na [o] zpravidla neskloňují, lze je přiřadit ke vzoru „žena“ a podle tohoto vzoru deklinovat. Skloňované tvary jsme našli v genitivu, akuzativu a instrumentálu. Šlo však jen o ojedinělé nálezy.

Jméno *Kalypso* se také vyskytuje v ortografické obměně *Kalypsó*. Pokud porovnáme data, která jsme získali z internetového vyhledávače, vidíme, že tvar s *-o* se vyskytuje dvacetkrát častěji než varianta podoba s *-ó*. V korpusech jsme rovněž registrovali tvary s *i*.

5.2.14 *Maria Kirilenko*

Přehled výskytů tvarů jména *Maria Kirilenko* v korpusech SYN2005, SYN2006PUB a SYN2009PUB a v internetovém vyhledávači Morfeo.cz:

	Maria Kirilenko	SYN2005	SYN2006PUB	SYN2009PUB	Morfeo.cz
nominativ	Maria Kirilenko	0	0	0	224
	Maria Kirilenková	0	0	1	87
	Mária Kirilenková	0	0	0	1
genitiv	Marie Kirilenko	0	0	0	12
	Marie Kirilenkové	0	0	0	10
dativ	Marii Kirilenkové	0	0	0	18
	Marii Kirilenko	0	0	0	1
	Marií Kirilenko	0	0	0	1
akuzativ	Marii Kirilenkovou	0	0	9	53
	Marii Kirilenko	0	0	0	3
lokál	Marii Kirilenko	0	0	0	1
instrumentál	Marií Kirilenkovou	0	2	3	84

	Marií Kirilenko	0	0	0	3
--	-----------------	---	---	---	---

tabulka č. 52

V nominativu se nejčastěji objevuje podoba s nepřechýleným příjmením, tj. *Maria Kirilenko* (224), následuje tvar, u kterého je příjmení přechylováno, a to *Maria Kirilenková* (88). Všimněme si, že nepřechýlená podoba převažuje nad podobou přechýlenou. Tak je tomu pouze v nominativu. V genitivu se jsou si co do počtu oba tvary rovny. U ostatních pádů jsme zjistili vyšší výskyt přechýlených forem.

5.2.15 Sue Townsend

Přehled výskytů tvarů jména *Sue Townsend* v korpusech SYN2005, SYN2006PUB a SYN2009PUB:

	Sue Townsend	SYN2005	SYN2006PUB	SYN2009PUB
nominativ	Sue Townsendová	5	16	31
	Sue Townsedová	1	1	2
	Sue Townsend	0	1	5
genitiv	Sue Townsendové	0	28	12
	Sue Townsend	0	0	9
	Sue Townsedové	0	0	2
akuzativ	Sue Townsendovou	0	0	1
	Sue Townsendovou	0	0	2

tabulka č. 53

Jak uvádí Internetová jazyková příručka³⁸, ženská jména zakončená ve výslovnosti na [ú] se neskloňují. Informace získané z korpusů to potvrzují.

Pokud se zaměříme na příjmení, vidíme, že převažují přechýlené podoby. Zaznamenali jsme i několik tvarů s překlipy.

5.2.16 Audrey Tautou

Přehled výskytů tvarů jména *Audrey Tautou* v korpusech SYN2005, SYN2006PUB a SYN2009PUB:

³⁸ Internetová jazyková příručka, <http://prirucka.ujc.cas.cz/?id=351>

	Audrey Tautou	SYN2005	SYN2006PUB	SYN2009PUB
nominativ	Audrey Tautou	1	21	48
	Audrey Tautouová	5	19	51
	Audrey Tatouová	0	3	11
	Audry Tautou	0	1	5
	Audrey Tatou	0	1	5
genitiv	Audrey Tautouové	0	3	8
	Audrey Tautou	0	0	11
	Audrey Tatou	0	0	1
	Audrey Tatouové	0	0	3
dativ	Audrey Tatouové	0	0	1
akuzativ	Audrey Tautou	0	2	4
	Audrey Tautouovou	0	0	4
	Audrey Tatou	0	0	2
	Audrey Tatouovou	0	0	1
instrumentál	Audrey Tautou	2	1	8
	Audrey Tautouovou	0	1	10
	Audry Tatou	0	0	2
	Audrey Tatou	0	0	4
	Audrey Tatouovou	0	0	4
	Audrey Tau - tou	0	0	1

tabulka č. 54

Nominativ je reprezentován pěti podobami. Nejfrekventovanější formy, a sice *Audrey Tautou* (70) a *Audrey Tautouová* (75), jsou podoby ortograficky korektní. Ostatní tvary vykazují pravopisné chyby. I v ostatních tvarech se vyskytuje stejný poměr přechýlených a nepřechýlených podob. Nenašli jsme tvary, které by byly nesprávné z hlediska morfologického. Všechny nalezené chyby byly ortografického rázu. Nejčastěji dochází k vypuštění samohlásky *-u-* v příjmení.

5.2.17 *Drew Barrymore*

Přehled výskytů tvarů jména *Drew Barrymore* v korpusech SYN2005, SYN2006PUB a SYN2009PUB:

	Drew Barrymore	SYN2005	SYN2006PUB	SYN2009PUB
nominativ	Drew Barrymoreová	17	90	162
	Drew Barrymore	10	22	124
	Drew Barrymorová	1	4	11
	Drew Barrymooreová	0	2	0

	Drew Barrymor	0	0	1
	Drew Barrymore	0	0	1
	Drew Barrymoorová	0	0	1
	Drew Barrymooreová	0	0	1
	Drew Barrymoerová	0	0	1
	Drew Barrymorevá	0	0	1
genitiv	Drew Barrymore	2	2	2
	Drew Barrymoreové	0	0	15
	Drew Barrymor	0	0	2
	Drew Barrymorové	0	0	1
dativ	Drew Barrymore	0	0	1
	Drew Barrymoreové	0	0	2
akuzativ	Drew Barrymore	0	0	4
	Drew Barrymoreovou	0	0	11
	Drew Barrymorovou	0	0	1
instrumentál	Drew Barrymore	0	1	6
	Drew Barrymoreovou	0	0	24
	Drew Barrymorovou	0	0	1

tabulka č. 55

V nominativu dominují dvě ortograficky správné podoby jména, tj. *Drew Barrymore* (156) a *Drew Barrymoreová* (269). Ostatní tvary vykazují pravopisné nedostatky: *Drew Barrymorová* (16), *Drew Barrymooreová* (2), *Drew Barrymor* (1), *Drew Barrymore* (1), *Drew Barrymoorová* (1), *Drew Barrymooreová* (1), *Drew Barrymoerová* (1) a *Drew Barrymorevá* (1). U všech tvarů buď schází nebo přebývá grafém, popřípadě je v tvaru překlep.

U ostatních pádů je situace podobná. Převládají korektní podoby s přechýlenou nebo nepřechýlenou formou příjmení. Tvary ortograficky chybné se vyskytují ojediněle.

Z dat vyplývá, že uživatelé dávají přednost podobě s přechýleným příjmením. Rodné jméno *Drew* zůstává ve všech případech nesklonné.

6 Závěr

V našem výzkumu jsme se pokusili zjistit, jakým způsobem se začleňují do systému českého jazyka cizí antroponyma zakončená ve výslovnosti na [a, á, o, ó, u, ú]. Zjistili jsme, že u některých jmen dochází k velkému kolísání (například u jména Marie Curie-Sklodovská jsme v genitivu objevili dvanáct podob!), u jiných jmen je situace ustálená a uživatelé tvoří jednotlivé tvary bez problémů.

U maskulin zakončených ve výslovnosti na [a] nebo [á] je situace poměrně ustálená. Většina jmen je skloňována podle vzorů tak, jak uvádí jazykové příručky. Uživatelům nečinilo nejmenší problémy jméno *Gerald Asamoah*. Jména zakončená ve výslovnosti na [oa] měla podle Internetové jazykové příručky kolísat mezi vzory „pán“ a „muž“. Tento typ maskulin byl v našem výzkumu zastoupen jmény *Pierre Mauroy* a *Pierre Bérégovoy*. Z dat jsme zjistili, že tato jména se v drtivé většině případů skloňují podle vzoru „muž“. Rozkolísanost byla zjištěna v jejich pravopise. Stejná situace, tedy ustálená deklinace, ortografické nepřesnosti, byla zjištěna i u jména *Stéphan Courtois*. U jména *Janne Niinimaa* jsme nenalezli doklad toho, že by se příjmení deklinovalo. Tato tendence zacházení se jménem, tedy ponechávat nezvykle zakončená jména nesklonná, se objevila i u dalších jmen. Toto platí jak pro rodná jména, tak i pro příjmení. Velkou rozkolísanost jsme zjistili u jména *Federico García Lorca*. To je způsobeno jednak tím, že jméno obsahuje dvě příjmení a kodifikace umožňuje vedle skloňování obou částí i možnost, kdy první příjmení zůstává nesklonné, a také tím, že jména typu *Federico* a *Lorca* lze v nepřímých pádech psát s grafémem *c* i *k*. Výskyty tvarů s *c* jsou přitom srovnatelné s výskyty podob s *k*.

Podobná možnost, tedy psaní jména v nepřímých pádech s *c* nebo s *k*, je i u jména *Jessica Alba*. U tohoto jména však převažují podoby s *c*. To se týče příjmení *Alba*, uživatelé buď volí nepřechýlenou podobu, nebo pádové koncovky umisťují za celé jméno. K dalším femininům zakončeným ve výslovnosti na [a] nebo [á]: Rodná jména *Sarah* a *Oprah* zůstávají nesklonná. Deklinováno je jméno *Sarah* pouze pokud se vyskytuje v počeštěné podobě *Sára*. U jména *Sophia Loren* jsme registrovali používání několika variant rodného jména. Nejčastěji se objevovala

jména *Sophia* a počestěná varianta *Sofia*. Jméno *Nausikaa* podléhá ve většině případů deklinaci, nesklonné zůstává pouze výjimečně. Zaznamenali jsme také několik variant tohoto jména. Po ortografické stránce jsou také zajímavá jména *Dorothea Lange* a *Alicia Keys*. I u těchto jmen jsme registrovali několik variant rodných jmen.

Velký počet podob jsme objevili u maskulin zakončených ve výslovnosti na [o] či [ó]. U jména *Francisco Franco* je to dáno hlavně tím, že v nepřímých pádech se vyskytují jak varianty s *c*, tak i varianty s *k*. V nominativu převládají tvary s *c*, v ostatních pádech uživatelé volí spíše podoby s *k*. U jména *Tycho de Brahe* se častěji vyskytuje jméno bez členu, tedy *Tycho Brahe*. V neurčitých pádech mají mírnou převahu formy, které obsahují kmenové *-on-*. U jména *André Malraux* převládá skloňování podle vzoru „muž“ nad deklinací podle vzoru „pán“. Až na výjimky podléhá deklinaci příjmení *Shaw*.

Feminina zakončená ve výslovnosti na [o] nebo [ó] zůstávají nesklonná. Dokonce i jméno *Kalypso* se ve většině podob objevuje nedeklinované, a to i přesto, že podle kodifikací je skloňování možné. U příjmení *Kirilenko* jsme zaznamenali dominanci přechýlených tvarů nad nepřechýlenými.

Nepočetná feminina zakončená ve výslovnosti na [u] či [ú] byla v našem výzkumu zastoupena rodnými jmény *Sue* a *Drew* a příjmením *Tautou*. Jména *Sue* i *Drew* se vyskytují pouze v nesklonných podobách. U příjmení *Tautou* převládají přechýlené podoby nad těmi nepřechýlenými.

7 Anotace

Příjmení a jméno autora: Lukáš Chytil

Název katedry a fakulty: Katedra bohemistiky, Filozofická fakulta

Název diplomové práce: Pravopisné a morfologické adaptace přejatých antroponym zakončených na [a], [á], [o], [ó], [u], [ú] (na materiálu korpusu SYN2005, SYN2006PUB, SYN2009PUB, popř. textů na morfeo.centrum.cz)

Vedoucí diplomové práce: doc. PhDr. Božena Bednaříková, Ph.D.

Počet znaků: 108969 (včetně mezer a poznámek pod čarou)

Počet titulů použité literatury: 28

Klíčová slova: propria, antroponyma, přechylování, příjmení, rodné jméno, morfologie, pravopis, deklinace, korpus

Charakteristika diplomové práce: Magisterská diplomová práce sleduje pravopisné a morfologické adaptace vybraných přejatých antroponym zakončených ve výslovnosti na [a, á, o, ó, u, ú]. V teoretické části se zabývá vlastními jmény obecně, vykládá zásady skloňování cizích antroponym a popisuje korpusy, se kterými se pracovalo. V praktické části hodnotí nalezená data z hlediska morfologického a ortografického.

8 Seznam literatury

Chytil, Lukáš. *Obouvidová slovesa v ČNK*. Opava, 2008. 65 s.. Slezská univerzita v Opavě, Filozofická fakulta. (nepublikovaná bakalářská práce)

Čechová, M. a kol.: *Čeština. Řeč a jazyk*. Praha 1996.

Čermák, František, Blatná, Renata (eds.). *Jak využívat Český národní korpus*. 1. vyd. Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 2005. 179 s.

Čermák, F. – Blatná, R. (eds.): *Korpusová lingvistika: Stav a modelové přístupy*. Praha, Lidové noviny 2006.

Český národní korpus - SYN2005. Ústav Českého národního korpusu FF UK, Praha 2005. Dostupný z WWW: <<http://ucnk.ff.cuni.cz>>.

Čermák, František, Schmiedtová, Věra. *Český národní korpus - základní charakteristika a širší souvislosti*. Národní knihovna. 2004, roč. 15, č. 3, s. 152-168. Dostupný z: <<http://full.nkp.cz/nkkr/nkkr0403/0403152.html>>.

Daneš, F. a kol.: *O češtině pro Čechy*. Praha, Orbis 1963.

Grepl, M. a kol.: *Příruční mluvnice češtiny*. Praha, Lidové noviny 1995.

Honzáková, M. – Honzák, F. – Romportl, M.: *Čteme je správně?* Praha, Albatros 2004.

Internetová jazyková příručka. Dostupné na adrese: <<http://www.ujc.cas.cz/poradna/porfaq.htm>>.

Karlík, P. a kol.: *Encyklopedický slovník češtiny*. Praha, Lidové noviny 2002.

Knappová, M.: Naše a cizí příjmení v současné češtině. Liberec, Tax Az Kort 2002.

Knappová, M.: Příjmení v současné češtině: jazyková příručka. Liberec, AZ KORT 1992.

Knappová, M.: Přechylování příjmení v češtině. Pravidla a systematický přehled. Naše řeč, 62, 1979, s. 225-233.

Knappová, M.: Přechylování příjmení jako problém kodifikační a legislativní (návrh doplňkové kodifikační úpravy). Naše řeč, 75, 1992, s. 12-21.

Knappová, M.: K jazykovým a právním aspektům přechylování příjmení v češtině. Naše řeč, 86, 2003, s. 113-119.

Knappová, M.: Jak se bude vaše dítě jmenovat. Praha, Academia 2006.

Knappová, M.: Skloňuji se jména jako Jessie? Naše řeč 71, 1988, s. 106 – 108.

Kučera, J. – Zeman, J.: Výslovnost a skloňování cizích osobních jmen v češtině. Anglická jména. Hradec Kralové 1998.

Loníková, L.: Pravopisné a morfologické adaptace cizích proprií v češtině – antroponyma francouzského původu. 2008 (nepublikovaná bakalářská práce)

Loníková, L.: Pravopisné a morfologické adaptace cizích proprií v češtině – antroponyma a toponyma francouzského původu. 2010 (nepublikovaná magisterská práce)

Mluvnice češtiny 1. Praha, Academia 1986.

Mluvnice češtiny 2. Praha, Academia 1986.

Pravidla českého pravopisu. Praha, Academia 2005.

Příruční mluvnice češtiny. Praha, Lidové noviny 2008.

Sedláček, M.: Jak skloňovat francouzské příjmení Scribe? Naše řeč, 56, 1973, s. 111–112.

Sedláček, M.: Tvoření přídavných jmen přivlastňovacích od cizích příjmení. Naše řeč 67, 1984, s. 59–76.

Smejkalová, K.: Ženská osobní jména v morfologickém systému češtiny. Naše řeč 90, 2007, s. 225–236.

Vidová-Hladká, Barbora, Králík, Jan. Proměna Českého akademického korpusu. Slovo a slovesnost. 2006, roč. 67, č. 3, s. 179-194.

Zeman, J.: Problémy se skloňováním: Stanley cup 1993 aneb McSorley, Robitaille a ti druzí. Naše řeč 80, 1997, s. 81–86.